

UPPFÖLJNING AV BROTT OCH OTRYGGHET I SOFIELUND

© Anna-Karin Ivert, Jennie Di Rocco & Karl Kronkvist 2022
Malmö universitet, Malmö 2022

ANNA-KARIN IVERT
JENNIE DI ROCCO
KARL KRONKVIST
**UPPFÖLJNING AV BROTT
OCH OTRYGGHET I SOFI-
ELUND**

En uppdaterad utvärdering av Fastighetsägare
BID Sofielunds arbete

Malmö universitet, 2022
Institutionen för kriminologi
Fakulteten för Hälsa och Samhälle

INNEHÅLL

INNEHÅLL	4
FÖRORD	6
SAMMANFATTNING	8
1. INLEDNING	11
1.2 Syfte	12
2. BAKGRUND	14
2.1 Sofielundsområdena	14
2.2 BID som brottsförebyggande och trygghetskapande modell	17
2.3 BID Sofielund	19
2.4 Utvecklingen av brott och otrygghet i Norra och Södra Sofielund	21
3. METOD	23
3.1 Informationskällor	24
3.1.1 Anmälda brott	24
3.1.2 Enkäter till boende	27
3.1.3 Fastighetsägarenkät	30
3.1.4 Intervjuer med nyckelinformanter	31
4. RESULTAT	33
4.1 Utvecklingen av ordningsstörningar och lokal problemnivå	33
4.1.1 Malmö områdesundersökning	33
4.1.2 Polisens trygghetsmätning	35
4.2 Utvecklingen av brottsligheten i området	37
4.2.1 Anmälda brott	38
4.2.2 Självrapporterad utsatthet	48
4.3 Utvecklingen av upplevd otrygghet	50
4.3.1 Malmö områdesundersökning	50
4.3.2 Polisens trygghetsmätning	55
4.4 Sammanhållning bland boende och förtroende för lokala myndigheter	58
4.4.1 Kollektiv styrka	58

4.4.2 Förtroende för myndigheter	59
4.5 Fastighetsägares upplevelser av BID-samarbetet.....	61
4.5.1 Kontakt med lokala myndigheter och andra fastighetsägare	62
4.5.2. Prioriteringsområden och uppfattningar om BID- samarbetet	66
4.6 Nyckelinformanters erfarenheter av arbetet med Fastighetsägare BID Sofielund.....	67
4.6.1 Samverkan i en samverkansorganisation.....	67
4.6.2 Effekter av BID Sofielunds arbete.....	68
4.6.3 Ett sårbart område	72
4.6.4 Framtiden.....	74
5. DISKUSSION	76
5.1 Utvecklingen av lokala ordningsstörningar och brottlighet	76
5.2 Utveckling av oro att utsättas för brott och otrygghet	80
5.3 Utveckling av kollektiv styrka och förtroende för lokala myndigheter.....	81
5.4 Fastighetsägares och aktiva inom BID Sofielunds upplevelser av samverkan och utveckling i området.....	82
5.5 Begränsningar	84
6. SLUTSATS.....	85
LITTERATURFÖRTECKNING.....	87
APPENDIX.....	90
Appendix A: Inkluderade brottstyper och brottskoder.....	90
Appendix B: Intervjuguider	91
Appendix C: Statistik över anmälda brott och separata analyser för olika typer av egendomsbrott	93

FÖRORD

Denna rapport är en återrapportering till Brottsförebyggande rådet gällande ekonomiskt stöd för utvärdering av brottsförebyggande arbete. Utvärderingen är genomförd av Jennie Di Rocco (doktorand), Karl Kronkvist (doktorand) och Anna-Karin Ivert (biträdande professor) vid institutionen för kriminologi, Malmö universitet.

Rapporten är den fjärde i raden av rapporter som på olika sätt beskrivit Sofielundsområdena med fokus på brottslighet och otrygghet. Syftet med föreliggande rapport är att undersöka utvecklingen av bland annat brottslighet och otrygghet i Sofielundsområdena sedan fastighetsägarorganisationen BID Sofielund initierades. Ambitionen är att rapporten ska bidra med kunskap och lärdomar om BID-inspirerade samarbeten och vilka potentiella effekter ett sådant samarbete kan ha på utvecklingen av bland annat brott och otrygghet i lokalområdet.

I rapporten studeras utvecklingen i Sofielundsområdena under en längre tidsperiod där de sista åren i stor utsträckning präglats av Coronapandemin. Hur pandemin och de restriktioner som den medfört påverkat utvecklingen i Sofielundsområdena och studiens resultat är svårt att säga. Generellt sett går det inte att urskilja några markanta effekter av pandemin i de material som studien bygger på. Det kan dock finnas långsiktiga effekter som inte fångas i den här rapporten.

Författarna har tillsammans planerat, utformat och genomfört studien. Jennie Di Rocco har haft det huvudsakliga ansvaret för den del av rapporten som bygger på intervjuer med nyckelinformanter. Karl Kronkvist har haft det huvudsakliga ansvaret för de delar som omfattar brottsutvecklingen i området samt den del som redogör för resultaten från fastighetsägarenkäten. Anna-Karin Ivert har haft det huvudsakliga ansvaret för de delar av rapporten som bygger på enkäter riktade till boende i Malmö.

Vi vill tacka alla de Malmöbor som på olika sätt bidragit till de underlag som den här rapporten bygger på. Särskilt vill vi tacka de nyckelinformanter som tagit sig tid att berätta om sina erfarenheter av arbetet med BID Sofielund och sina upplevelser av utvecklingen i området. Vi vill också tacka Klas Eriksson och Mats Trulsson, Polisregion Syd, för hjälp med att ta fram material till rapporten.

SAMMANFATTNING

Sofielundsområdena och framför allt Södra Sofielund och området kring Seved är områden som under många år beskrivits som otrygga och brottsbelastade. Delar av Sofielund har också haft betydande problem med oseriösa fastighetsägare och hög in- och utflyttning vilket bidragit till en instabilitet i området. Under åren har området varit föremål för flera olika lokala och nationella satsningar och projekt med syfte att främja en mer positiv områdesutveckling. Fastighetsägare BID Sofielund bildades 2014 av ett tjugotal fastighetsägare som såg behovet av ett nytt sätt att samarbeta kring de utmaningar som fanns i området och som ett sätt att fortsätta delar av det arbete som påbörjats inom ramen för det områdesprogram som Malmö stad drevit i området mellan 2010 och 2015.

I den här rapporten beskrivs utvecklingen av ordningsstörningar, brottslighet och trygghet i Sofielund i Malmö. Syftet är att öka kunskapen om brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i urbana bostadsområden och mer specifikt om den områdesbaserade samverkan inom föreningen Fastighetsägare BID Sofielunds kan antas ha påverkat utvecklingen i området.

I rapporten studeras utvecklingen i Sofielundsområdena för att få en bild av hur bland annat brottslighet och otrygghet har förändrats över tid. Utöver det så jämförs även utvecklingen i andra delar av staden med syfte att undersöka om utvecklingen i Sofielundsområdena är unik eller om det finns liknande trender i andra områden i Malmö. Resultaten i denna rapport bygger på information från flera olika informationskällor och omfattar statistik över polisanmälda brott, svar från boendeenkäter och en fastighetsägarenkät samt semistrukturerade intervjuer med nyckelinformanter.

Sammantaget visar de olika informationskällorna att det har skett en positiv utveckling i Sofielundsområdena sedan fastighetsägarorganisationen BID Sofielund bildades på sensommaren 2014. Generellt sett har anmälningarna av de brottstyper som studeras i rapporten minskat över tid. Detta gäller dock inte narkotikabrottsligheten som har en något annorlunda utvecklingskurva. Trots detta visar materialet på att den öppna hantering och försäljning av narkotika som varit framträdande i företrädesvis Södra Sofielund och Seved har minskat betydligt över tid. Utöver det så visar data från de boendeenkäter som använts i rapporten att boende i Sofielundsområdena upplever att förekomsten av flera typer av ordningsstörningar har minskat över tid samtidigt som den konkreta otryggheten, i form av att gå ut ensam sent en kväll i området, har minskat. Detta bekräftas även i nyckelinformantsintervjuerna där i princip samtliga intervjupersoner menar att det generellt sett skett en positiv förändring i området, både vad det gäller ordningsstörningar och brottslighet men också trygghetsupplevelsen bland de boende i området.

Det är dock viktigt att ställa denna positiva utveckling i Sofielundsområdena i relation till utvecklingen i andra delar av Malmö. Flera analyser pekar på att utvecklingen i Sofielundsområdena är förhållandevis lik den för andra delar i staden. Exempelvis är trenderna i anmälda brott (frånsett narkotikabrott) förhållandevis lika, detta gäller även upplevelser av ordningsstörningar och oro att utsättas för brott. Utvecklingsmönstren tyder dock på att Sofielundsområdena i många fall närmar sig nivåerna i andra delar av staden och när det gäller den konkreta otryggheten i bostadsområdet så är utvecklingen till och med mer positiv i Sofielundsområdena än i jämförelseområdena. Detta gäller inte minst Södra Sofielund och Seved som gått från relativt höga problemnivåer till att snarare vara på nivå i jämförelse med resten av innerstaden. Sofielund är ett innerstadsområde med vissa strukturella och geografiska förutsättningar och det är därmed inte realistiskt att förvänta sig att området ska hamna på samma nivåer som ett villaområde längre bort från stadskärnan. Även om utvecklingen under de senaste åren på många sätt varit positiv är det viktigt att fortsätta det arbete som påbörjats, Sofielund är fortfarande ett sårbart område och det krävs längre perioder av stabilitet för att säkerställa en långsiktig förändring.

Baserat på den här rapporten är det svårt att avgöra exakt vilken roll Fastighetsägare BID Sofielund har spelat för den positiva utvecklingen i området. Vidare är det svårt att isolera och identifiera de direkta effekterna av enskilda åtgärder. Trots detta tyder mycket på att Fastighetsägare BID Sofielund har varit en viktig del av det arbete för positiv områdesutveckling som har bedrivits i Sofielundsområdena. Organisationen har bidragit med viktiga kontaktytor fastighetsägare emellan och mellan fastighetsägare och lokala myndigheter, men även genom att vara med och driva samt realisera olika åtgärder och insatser som har genomförts i områdena.

1. INLEDNING

Hur brottslighet och otrygghet utvecklas och förändras över tid är viktiga samhällsfrågor. Anledningen till att dessa fenomen får stort utrymme i den mediala och politiska debatten beror på att brott och otrygghet är något som påverkar såväl enskilda individer som samhället i stort. På en samhällelig nivå är utvecklingen av brott och otrygghet kopplat till bland annat resursfördelning till Polisen och kostnader för hälso- och sjukvård för individer som blir utsatta för brott. På individnivå så är utsatthet för brott, eller att uppleva oro för att bli utsatt för brott, något som i hög grad kan påverka en persons fysiska och psykiska välmående. Givet att brottslighet och otrygghet kan ha såväl kort- som långsiktiga effekter på både individ- och samhällsnivå är det angeläget att effektiva förebyggande metoder implementeras. Därmed är det även viktigt att de insatser som faktiskt genomförs utvärderas för att på så sätt bidra till en kunskapsbank om effektiva metoder i det samhälleliga brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Denna rapport är en uppföljning av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som gjorts inom ramen för den samverkansorganisation som initierades sensommaren 2014 i områdena Norra och Södra Sofielund i centrala Malmö; Fastighetsägare BID Sofielund (tidigare Fastighetsägare Sofielund). Organisationen drivs i samverkan mellan fastighetsägare, bostadsrättsföreningar, lokala organisationer, kommun, polis och andra myndigheter med syfte att skapa ett tryggt, trivsamt och attraktivt område att leva och verka i. Fastighetsägare BID Sofielund är en ideell förening som startade på initiativ av fastighetsägare i området som upplevde att det behövdes ett nytt sätt att arbeta för att komma åt de problem som under lång tid påverkat boende och verksamma i området.

Malmö universitet har följt Fastighetsägare Sofielunds arbete sedan starten 2014. Inför implementeringen av samarbetsorganisationen genomfördes en omfattande kartläggning av Sofielundsområdena och om den problematik som fanns i området (Ivert & Kronkvist, 2014). Tre år senare genomfördes en första utvärdering av effekterna av Fastighetsägare BID Sofielunds arbete (Kronkvist & Ivert, 2017). För att kunna uttala sig om de långsiktiga implikationerna av det arbete som en organisation som Fastighetsägare BID Sofielund gör är det viktigt att följa utvecklingen över en längre tid. I föreliggande rapport görs därför en övergripande utvärdering av utvecklingen i Sofielundsområdena som täcker en betydligt längre tidsperiod, från det att samverkansorganisationen implementerades och fram till och med 2020.

1.2 Syfte

Syftet med denna rapport är att öka kunskapen om effekter av brottsförebyggande arbete i urbana bostadsområden genom att undersöka om arbetet inom ramen för Fastighetsägare BID Sofielund haft en brottsförebyggande och trygghetskapande effekt i lokalområdet. Mer specifikt är syftet att undersöka om och hur en sådan områdesbaserad samverkansorganisation påverkar ordningsstörningar, brottslighet, de boendes trygghetsupplevelse samt relationer mellan boende, fastighetsägare och myndigheter över tid. Vidare kommer även erfarenheter från olika aktörer som är involverade i Fastighetsägare BID Sofielunds arbete att lyftas med syfte att belysa vilka effekter organisationens arbete har haft på deras arbete i området och hur de ser på Sofielundområdena idag.

Utifrån detta är den övergripande frågeställningen för rapporten i vilken utsträckning samverkansorganisationen Fastighetsägare BID Sofielund bidragit till en positiv områdesutveckling gällande lokal problemlnivå, (o)trygghet och brottslighet? För att besvara denna övergripande frågeställning kommer ett antal områden att studeras närmare:

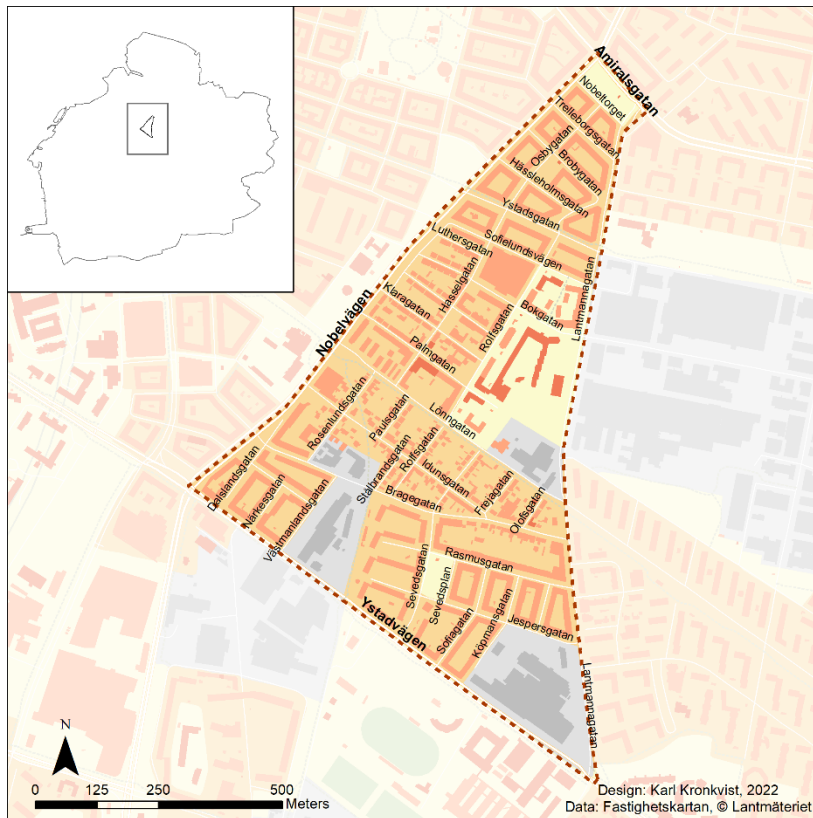
- Utveckling av ordningsstörningar och brottslighet
- Utveckling av otrygghet och oro att utsättas för brott
- Utveckling av sociala processer, som kollektiv styrka och förtroende för lokala myndigheter
- Fastighetsägares och aktiva inom BID Sofielunds upplevelser av samverkan och utveckling i området.

I föreliggande rapport studeras som framgår ovan utvecklingen av ett antal olika utfall över tid. Det innebär att rapportens huvudsakliga fokus ligger på att undersöka *om* arbetet inom ramen för Fastighetsägare BID Sofielund har haft en effekt och i så fall på vilka utfall. I rapporten studeras inte vilken eventuell effekt specifika insatser haft utan snarare effekten av att det i området funnits en samverkansorganisation som gemensamt genomfört ett antal olika insatser som bland annat syftat till att minska brottsligheten och öka tryggheten. Vidare görs ingen utvärdering av *hur* arbetet inom Fastighetsägare BID Sofielund organiserats eller genomförts.

2. BAKGRUND

2.1 Sofielundsområdena

Sofielundsområdena består av två områden, Norra och Södra Sofielund, som är belägna i centrala Malmö (se Figur 1). År 2020 fanns det ca 4000 invånare i Norra Sofielund och 4600 i Södra Sofielund, vilket totalt sett utgör ca 2,5% procent av stadens befolkning. I jämförelse med genomsnittet för Malmö stad har invånarna i Sofielundsområdena en lägre disponibel inkomst och andel förvärvsarbetande

Figur 1 Fastighetsägare BID Sofielunds geografiska upptagningsområde (Norra och Södra Sofielund i Malmö).

samt en högre andel utlandsfödda (Malmö Stad, u.å.). Sett till boendeformer så finns det en relativt stor variation även om den dominerande typen är hyresfastigheter där allmännyttan och privata aktörer har störst fastighetsbestånd. Det finns även bostadsrättsföreningar och ett litet antal privatägda småhus (för mer detaljerad information se Ivert & Kronkvist, 2014 samt Kronkvist och Ivert, 2017).

Sofielundsområdena har under lång tid figurerat i media som ett våldsdrabbat och brottsbelastat område med bland annat öppen hantering och försäljning av narkotika. Framförallt är det i Södra Sofielund och området kring Sevedsplan som har varit hårt drabbat. På grund av den långvariga och höga problemnivån i området har flera olika insatser genomförts för att vända utvecklingen (Malmö stad, 2015; Kronkvist & Ivert, 2017). Sedan 2015 finns Södra Sofielund (Seved) med på Polisens lista över särskilt utsatta områden (Polisen 2015). Det innebär att det är ett område som kännetecknas av svårigheter för polisen att genomföra sitt uppdrag och kräver anpassade arbetsmetoder. Hot, våld och kriminalitet är vanligt förekommande samt att parallella samhällsstrukturer kan förekomma i dessa områden. Polisen uppdaterar kontinuerligt sin lista över utsatta områden och vid den senaste revideringen (hösten 2021) var Södra Sofielund (Seved) kvar som ett särskilt utsatt område (Polisen, 2021).

I den initiala kartläggning som gjordes av den lokala problembilden i Norra och Södra Sofielund framhölls "oseriösa fastighetsägare" som ett stort problem i området. Detta var fastighetsägare som bland annat misskötte sina fastigheter, var delaktiga i att tillhandahålla otillåtna hyreskontrakt och inte hade koll på vilka personer som var registrerade i bostäderna (Ivert & Kronkvist, 2014, se även Bohman & Jingryd, 2015). Vid kartläggningen 2014 så rapporterade de boende i Sofielundsområdena en högre nivå av otrygghet och förekomst av lokala ordningsstörningar (t.ex. fysiska såsom nedskräpning och graffiti eller sociala som störande ungdomsgång) jämfört med övriga delar av Malmö (se Ivert et al. 2013).

Den lokala problemnivån och förekomsten av ordningsstörningar har en viktig koppling till brottslighet och upplevelsen av trygghet i ett område eller på en plats. Wilson och Kelling (1982) argumenterar

i sin artikel om Broken Windows att om en byggnad får ett fönster krossat som sedan inte åtgärdas kommer det snart leda till att flera rutor krossas eftersom detta signalerar att den sociala kontrollen i området är bristfällig. I ett längre perspektiv kan detta innebära att såväl brottslighet som otrygghet ökar. Det är därför viktigt att snabbt åtgärda problem av mindre art som uppkommer i ett område för att undvika en utveckling där boende och andra undviker att vistas ute i området (med följderna att den sociala kontrollen minskar ytterligare) vilket skulle kunna innebära en fortsatt negativ utveckling.

Ur ett teoretiskt perspektiv är alltså utgångspunkten att när ett område har en hög problemnivå med lokala ordningsstörningar så kan det leda till en minskad social kontroll i området. Att områden har låg social kontroll eller en låg känsla av sammanhållning och tillit mellan de boende (ett samlat begrepp som brukar benämnas kollektiv stryka), är något som har visat sig ha en stark koppling till områdets nivå av kriminalitet och otrygghet (Sampson et al., 1997). Gällande Sofielundsområdena så visade kartläggningen från 2014 och utvärderingen 2017 att nivån av kollektiv styrka var lägre i Sofielundsområdena jämfört med andra delar av Malmö. För en mer utförlig beskrivning av de teoretiska begreppen och hur dessa är kopplade till brottslighet och otrygghet i Sofielundsområdena se Kronkvist och Ivert (2017).

Ett annan viktig faktor gäller förtroende för lokala myndigheter och polisens arbete. Brottsförebyggande rådet (2018) har rapporterat att förtroende för rättsväsendet är viktigt för att kunna utföra ett effektivt arbete och för att boende ska ha en vilja att samarbeta som till exempel att våga anmäla eller vittna vid brott. Att de boende känner att de skyddas mot brottslighet samt upplever att rättsväsendet behandlar alla invånare likvärdigt är en viktig del i det förtroendeskapande arbetet. Utvärderingen från 2017 visade att boende i Sofielundsområdena hade ungefär samma nivå av förtroende för Malmö stad som genomsnittet i Malmö, däremot var förtroendet för polisens arbete lägre i Sofielund än i Malmö i stort (Kronkvist & Ivert, 2017).

2.2 BID som brottsförebyggande och trygghetsskapande modell

Fastighetsägares och andra näringsidkares betydelse för områdesutveckling och för det brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbetet är något som inte fått särskilt stor uppmärksamhet inom den kriminologiska forskningen (Linning & Eck, 2021) även om fastighetsägare under senare år alltmer lyfts fram som en viktig aktör i det brottsförebyggande arbetet (ex. Justitiedepartementet, 2016). Med hänvisning till Jane Jacobs menar Linning och Eck (2021) att betydelsen av begreppet "fler ögon på gatan" som lyfts fram som viktigt för att minska brottsligheten snarare handlar om lokala näringsidkare än om boende. Näringsidkare som fastighetsägare eller butiksinnehavare har därför en unik möjlighet att bidra till såväl brottsförebyggande som trygghetsskapande åtgärder i lokalområdet.

Den brottsförebyggande och trygghetsskapande modell som Fastighetsägare BID Sofielund grundar sitt arbete på kommer ursprungligen från USA och Kanada och är ett koncept som brukar kallas *Business Improvement District* (BID). BID skapades som en samverkansmodell där just lokala näringsidkare och fastighetsägare samarbetar för en positiv områdesutveckling. Genom att lokala näringsidkare och fastighetsägare inom ett visst geografiskt område skapar en förening och arbetar efter mottot "clean and safe" (Hoyt 2004; Boverket, 2014) så är tanken att det ska generera positiv utveckling i området. Medlemmarna i organisationen betalar en medlemsavgift som används till att genomföra olika insatser i området, t.ex. förbättringar i den fysiska miljön eller att skapa aktiviteter som kan attrahera folk till området. Dessa insatser beslutas inom BID-organisationen och är ofta något *utöver* den offentliga service som tillhandahålls av kommunen. I vissa länder är BID-föreningar förenat med en lagstiftning vilket innebär att ett medlemskap är ett krav för de aktörer som har verksamhet i området (Hoyt, 2008). Enligt Boverkets rapport från 2021 anses det inte finnas ett behov av lagstiftning i en svensk kontext samtidigt som det inte finns några formella juridiska hinder att bedriva platssamverkan i form av samordning av olika aktörers resurser inom ett geografiskt avgränsat område i Sverige (Boverket, 2021).

Sedan BID utvecklades på 1980-talet har samverkansformen spridits och det finns idag BIDs eller BID-liknande koncept över hela världen. Ursprungligen skapades BIDs för att återuppliva affärsområden i städer medan ett BID-inspirerat arbete idag kan innefatta alltifrån att förbättra boendemiljön, uppmuntra turism i området eller minska brottslighet. Gemensamt för de olika organisationerna är att verka för en *positiv områdesutveckling*.

I den forskning som finns kring BID-samarbeten är det relativt få studier som fokuserat på vilken effekt dessa samarbeten haft på utvecklingen i området (Han m.fl., 2017). Det finns dock ett fåtal studier, framförallt från USA, som undersökt just de brottsförebyggande effekterna av BIDs eller BID-liknande koncept. Resultaten från dessa studier är varierande. Vissa studier indikerar att brottsligheten minskat i områden där det funnits BIDs jämfört med andra områden där motsvarande organisation inte funnits (Brooks, 2008; MacDonald, 2010), samtidigt som andra studier inte visar på lika positiva resultat (MacDonald m.fl. 2009; MacDonald m.fl. 2013). Det verkar också som om det finns en tidsaspekt att ta hänsyn till, även om brottsligheten initialt minskar när ett BID-samarbete introduceras så blir denna effekt svagare över tid (Han m.fl., 2017).

Utöver BID Malmö finns fleråriga BID-liknande koncept i bl.a. Göteborg och Stockholm. I Göteborg startades fastighetsägare i Gamlestaden ett BID-samarbete 2001 som verkar för att göra Gamlestaden till en trygg och trivsamt stadsdel. Detta arbete har i en utvärdering visat generera en ökad trygghet hos de boende i området samt att den rapporterade brottsnivån har minskat (Holmberg, 2016). Fastighetsägare i Järva arbetar utifrån en BID-liknande modell och nyligen utvärderades en av insatserna inom ramen för föreningens arbete. Som en tjänst till medlemmarna i föreningen så erbjuds fastighetsägarna en trygghetsbesiktning av fastigheterna. Arbetet med trygghetsbesiktningarna var en del i att förebygga bostadsinbrott och på sikt kunna påverka tryggheten hos de boende. Resultaten av utvärderingen visade att antalet inbrott hade minskat kraftigt och att även otryggheten hos de boende hade minskat (Karström, 2021).

I en rapport från Boverket (2021:11) undersöks förutsättningarna för stärkt platssamverkan som ett sätt att "bekämpa utanförskap, skapa tryggare bostadsområden och stärka det lokala näringslivet". I rapporten lyfts BID-inspirerad samverkan fram som en typ av platssamverkan. Samtidigt som Boverket lyfter platssamverkan som något positivt så menar de att det för en väl fungerande platssamverkan krävs såväl ökad kunskap om möjligheter och begränsningar bland de aktörer som är involverade i sådan samverkan som mer utvärdering, uppföljning och forskning.

2.3 BID Sofielund

Fastighetsägare BID Sofielund bildades sensommaren 2014 som ett sätt att fortsätta delar av det arbete som påbörjats inom ramen för det områdesprogram som Malmö stad drivit i Södra Sofielund mellan 2010 och 2015. Runt tjugofem privata fastighetsägare gick samman med allmännyttan för att skapa föreningen. Idag har organisationen vuxit i storlek och polis och andra lokala myndigheter, byalag samt andra lokala aktörer är aktiva i föreningen. Samtliga medlemmar betalar en medlems- respektive serviceavgift till föreningen som sedan återinvesteras i föreningens verksamhet och används för att genomföra olika satsningar i området samt att (del)finansiera de personer som är anställda av föreningen. Det område där Fastighetsägare BID Sofielund verkar har under åren utökats från att endast omfatta Norra och Södra Sofielund till att även omfatta Sofielunds industriområde samt Annelund och Lönngården.¹ Under 2020 startades ytterligare ett BID-samarbete i ett närliggande område i Malmö (Fastighetsägare BID Möllevången) och de båda föreningarna samarbetar nu under paraplytermen "BID Malmö"².

I Fastighetsägare BID Sofielunds stadgar (BID Malmö, u.å.) står det att föreningens ändamål är att:

- främja samarbete mellan fastighetsägare, bostadsrättsföreningar, byalag, boende och näringsliv i Norra, Södra Sofielund, Sofielunds industriområde samt Annelund och Lönngården

---

¹ I den här rapporten ligger fokus dock främst på de ursprungliga områdena Norra och Södra Sofielund.

² Föreliggande rapport behandlar (om inget annat anges) endast BID Sofielund.

- aktivt medverka för samarbete med Malmö Stad, polisen, akademien och andra myndigheter
- bidra till en långsiktig ekonomisk, kulturell, miljömässig och social hållbarhet
- främja en tillitsfull dialog mellan boende, verksamma och besökare i området
- verka för seriös fastighetsförvaltning som ska bidra till trivsam och social gemenskap.

Vid starten valde föreningen att fokusera på sju områden: tryggt och säkert, rent och snyggt, trafik och tillgänglighet, stadsmiljö, hållbar utveckling – ekologiskt, socialt och kulturellt, medlemsnytta och kommunikation. För varje område har föreningen tagit fram och arbetat med insatser och åtgärder. En av de insatser som fått mest uppmärksamhet är det arbete som gjorts i relation till området kring "rent och snyggt". Med utgångspunkt i kopplingen mellan lokal problemlnivå och upplevelse av trygghet har BID Sofielund tillsammans med Malmö stad startat vad som kallas Sofielundspatrullen. Sofielundspatrullen har som huvudsaklig uppgift att sköta renhållningen av offentliga miljöer i och i nära anslutning till BID Sofielunds geografiska upptagningsområde, och i förlängningen minska förekomsten av fysiska ordningsstörningar som nedskräpning och skadegörelse.

Andra exempel på insatser och åtgärder som genomförts av eller i samarbete med BID Sofielund är bland annat nybörjarkurser i cykling för utrikesfödda kvinnor, förbättring av utemiljön genom målerier på elskåp, odlingsprojekt, insatser riktade till barn och unga i form av läs- och skrivverkstad och trygghetsvandringar och trygghetsbesiktningar i området. De insatser och åtgärder som föreningen har gjort har inte nödvändigtvis haft som direkt mål att motverka brottslighet eller öka tryggheten hos de boende i området. Däremot kan de antas ha en indirekt effekt genom att de kan bidra till att stärka sammanhållningen bland de boende, öka den informella kontrollen eller förtroendet för lokala aktörer, vilket i sin tur leder till en positiv utveckling i området.

En del av de insatser som initierats av BID Sofielund är långsiktiga och sträcker sig över en längre tidsperiod eller har till och med blivit

permanent verksamhet. Andra insatser är snarare punktinsatser eller något som görs under en kortare period. Nya insatser initieras kontinuerligt utifrån de behov som uppmärksammas och de intressen som finns bland medlemmar och boende i området.

2.4 Utvecklingen av brott och otrygghet i Norra och Södra Sofielund

En första utvärdering med fokus på de första åren av Fastighetsägare BID Sofielunds arbete genomfördes 2017 (Kronkvist & Ivert, 2017; Kronkvist & Ivert, 2020). Det huvudsakliga syftet med utvärderingen var att undersöka hur utvecklingen av brottsnivåer, upplevelse av trygghet samt hur den lokala problembilden, kollektiva styrkan och hur kontakter och förtroende med myndigheter hade förändrats över tid. Utvärderingen byggde på flera olika informationskällor innefattandes uppgifter om polisanmälda brott, boendeenkäter, fastighetsägarenkäter samt intervjuer med medlemmar i föreningen och adjungerade så som fastighetsägare och polis.

En sammanfattning av rapportens resultat visar att det inte går att urskilja någon tydlig trend avseende utvecklingen under åren 2014 till 2017. Det fanns tecken på att en del problem minskat över tid, så som otrygghet och lokal problemnivå, självrapporterad utsatthet och anmälda inbrott. Samtidigt fanns det andra problem som legat stabilt eller till och med ökat. I rapporten var det svårt att dra några slutsatser om vilken roll Fastighetsägare BID-Sofielund spelat för utvecklingen i området. Det fanns dock indikationer i resultaten som tydde på att en förändring skett i området i form förbättrade kontakter fastighetsägare emellan och mellan fastighetsägare och lokala myndigheter och att det satts igång processer som på längre sikt kan bidra till en positiv områdesutveckling. En viktig slutsats var att även om resultaten från utvärderingen 2017 visade vissa tecken på en positiv förändring så fanns det fortsatt behov av trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete i Sofielundsområdena.

Rapporten från 2017 avslutades med rekommendationer kring behovet av ytterligare uppföljningar för att kunna utvärdera fastighetsägarorganisationens arbete och hur utvecklingen ser ut i Sofielunds-

områden över tid. Utöver det lyftes även vikten av att framöver utvärdera specifika insatser och deras effekter för att veta vilka insatser som bör satsas på vid framtida implementeringar av fastighetsägareorganisationer. En sådan mer avgränsad studie gjordes 2019 då effekterna av den polisära kamerabevakningen i området utvärderades (se Kronkvist m.fl., 2019) och i ett pågående projekt följs genomförandet av trygghetsbesiktningar av fastigheter. Ytterligare en fråga som lyftes i rapporten från 2017 var om hur organisationens arbete skulle kunna påverkas av att dess geografiska verksamhetsområde förändras samt hur stort verksamhetsområdet bör vara för att arbetet med olika insatser ska kunna ske effektivt.

3. METOD

Resultaten i denna rapport bygger på information från ett antal informationskällor som innefattar statistik över anmälda brott, svar från boendeenkäter och en fastighetsägarenkät samt semistrukturerade intervjuer med nyckelinformanter. Att flera informationskällor används i rapporten är naturligtvis en fördel eftersom de olika källorna kompletterar varandra och slutsatser kan dras utifrån olika perspektiv. Samtidigt är det viktigt att poängtera att olika informationskällor inte kan ställas direkt mot varandra. Detta beror på att de till viss del skiljer sig åt gällande tidsperiod och möjliga geografiska avgränsningar, men även på respektive informationskällas särart. En mer utförlig redogörelse för respektive informationskälla presenteras nedan.

I rapporten är ambitionen dels att studera utvecklingen i Sofielundsområdena över tid, dels att jämföra utvecklingen i Sofielundsområdena med utvecklingen i andra delar av staden. Syftet med detta är att undersöka om eventuella trender är unika för Sofielundsområdena eller snarare liknar de för andra delar av staden. Generellt sett genomförs jämförelser mellan Sofielundsområdena och såväl närliggande som avlägsna jämförelseområden. Även om dessa benämns på samma sätt i relation till olika informationskällor så är det viktigt att notera att den exakta geografiska avgränsningen kan skilja sig åt mellan informationskällor (exempelvis mellan anmälda brott och boendeenkäterna).

Här bör det även nämnas att de analyser som görs för att identifiera eventuella skillnader mellan Sofielundsområdena och jämförelseområdena motsvarar en jämförelse mellan det arbete som sker inom ramen för BID Sofielund *jämfört* med det arbete som sker i jämförelseområdena. Med andra ord sker det naturligtvis även platsbaserade åtgärder i andra delar av Malmö, inte enbart Sofielundsområdena,

vilket således gör att jämförelserna blir relativa de insatser som görs i andra områden (se Kronkvist & Ivert, 2017:39).

Studien har genomgått etikprövning (Dnr 2017/896; 2021-01629).

3.1 Informationskällor

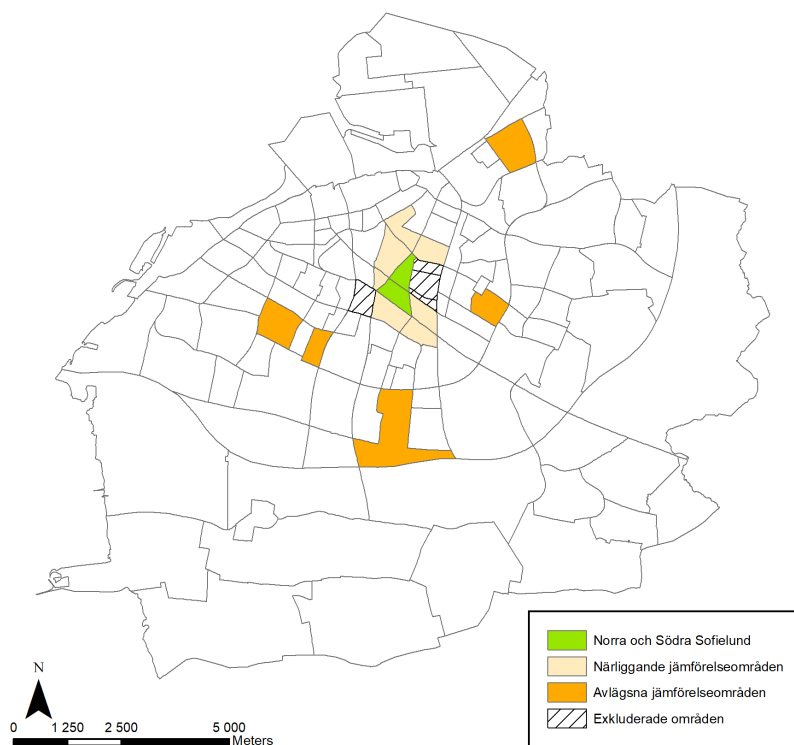
3.1.1 Anmälda brott

För att undersöka utvecklingen av brottsligheten i Sofielundsområdena har ett utdrag över polisanmälda brott begärts från Polismyndigheten. Utdraget omfattar brott i hela Malmö under tidsperioden januari 2015 t.o.m. december 2020 och består av *egendomsbrott* (bilbrott, inbrott samt skadegörelsebrott), *våld i offentlig miljö* (misshandel samt rån) och *narkotikabrott* (en fullständig redogörelse för respektive brottskategori och de inkluderade brottstyperna ges i Appendix A). Samtliga anmälningar innehåller utöver information om brottstyp även geografisk information och tidpunkt för anmälan.

I denna rapport undersöks utvecklingen av den polisanmälda brottsligheten i Norra och Södra Sofielund – alltså BID Sofielunds ursprungliga geografiska upptagningsområde – från och med 2015 fram till slutet av 2020. Även om själva fastighetsägarföreningen initierades under sensommaren 2014 så var det först under 2015 som det praktiska arbetet med åtgärder och insatser faktiskt implementeras. Därför används år 2015 som referenspunkt i analyserna av anmälda brott, alltså det första helår som BID Sofielund var aktivt. På så sätt undersöks alltså utvecklingen av anmälda brott i Sofielundsområdena under en sexårsperiod med det första året föreningen var fullt aktiv som referenspunkt.

Även om det finns goda anledningar att fokusera på utvecklingen i Sofielundsområdena separat är det även viktigt att ställa denna utveckling i relation till hur det har sett ut i andra delar av staden. Därför genomförs även analyser där utvecklingen i Sofielundsområdena ställs i relation till utvecklingen i ett antal jämförelseområden under samma tidsperiod. På så sätt går det att undersöka i vilken utsträckning utvecklingen i Sofielundsområdena är unik eller snarare följer stadsövergripande eller stadsspecifika trender.

Figur 2. Illustration av Söfielundsområdena samt närliggande och avlägsna jämförelseområden.

I likhet med den utvärdering som genomfördes 2017 så används samma jämförelseområden även i denna rapport (se Figur 2). De närliggande jämförelseområdena innefattar de delområden som ligger i direkt anslutning till Söfielundsområdena. Här har dock fyra angränsande områden exkluderats dels på grund av att de över tid har inkluderats i BID Söfielunds upptagningsområde, dels på grund av markanvändningen. De avlägsna jämförelseområdena består av fem delområden som sedan tidigare har varit prioriterade av Malmö stad och ingått i satsningen kring områdesprogrammen i Malmö (se Kronkvist & Ivert, 2017:38 för en utförligare diskussion om jämförelseområdena). I föreliggande rapport har vi också valt att jämföra utvecklingen av anmälda brott i Söfielundsområdena med utvecklingen för

resten av staden, exklusive de närliggande och avlägsna jämförelseområdena.

För att redovisa utvecklingen av anmälda brott i Sofielundsområdena redovisas i första hand tidslinjer över utvecklingen av anmälda brott indexerade vid 2015. För att ställa utvecklingen av den anmälda brottsligheten i Sofielundsområdena i relation till utvecklingen för jämförelseområdena har relativa effektstorlekar beräknats. Något förenklat så jämförs antalet brott i ett interventionsområde med antalet brott i ett jämförelseområde vid två olika tidpunkter, vanligtvis före respektive efter en åtgärd. I föreliggande rapport används som tidigare nämnts 2015 som referenspunkt och respektive år därefter som jämförelse, i kombination med utvecklingen i såväl närliggande som avlägsna jämförelseområden samt resten av Malmö stad.

En relativ effektstorlek (RES) kan anta ett värde över noll (0) och kan tolkas som den procentuella förändringen över tid mellan två områden. En RES på 1.5 motsvarar att utfallet (t.ex. inbrott) har ökat med 50 procent i jämförelseområdet *relativt* interventionsområdet mellan de två jämförda tidpunkterna. En RES på 0.5 skulle istället motsvara att antalet brott minskat med 50 procent i jämförelseområdet *relativt* interventionsområdet.³ För att en åtgärd ska sägas ha haft en effekt på utfallet är det alltså eftersträvansvärt med RES över ett (1) eftersom utvecklingen därmed varit mer positiv i interventionsområdet relativt jämförelseområdet. För att ett resultat ska betraktas som statistiskt signifikant i föreliggande analyser – alltså inte vara beroende av slumpmässiga fluktuationer i brottslighet – ska konfidensintervallen inte inbegripa värdet ett (1).⁴

---

³ Kvoten av ett över RES (1/RES) ger motsvarande procentuella förhållande mellan interventionsområdet och jämförelseområdet. T.ex. en RES på 1.5 (1/1.5) kan då tolkas som att brottsligheten har minskat med 33 procent i interventionsområdet relativt jämförelseområdet.

⁴ En närmare beskrivning av tolkningar och beräkningar som har gjort i denna rapport redovisas inte här. Istället hänvisas intresserade läsare till Farrington och Welsh (2007) respektive Farrington m.fl. (2007). I sammanhanget relevanta beskrivningar av analysmetoden finns även i Kronkvist och Ivert (2017) samt Kronkvist m.fl. (2019).

3.1.2 Enkäter till boende

I den här rapporten används data från två olika enkätundersökningar, Malmö områdesundersökning och Polisens trygghetsmätning. Båda dessa undersökningar syftar till att studera de boendes trygghetsupplevelse, utsatthet för brott, upplevelse av ordningsstörningar och förtroende för polisen. Malmö områdesundersökning innehåller även frågor om hur de boende upplever den kollektiva styrkan i området samt om vilket förtroende respondenterna har för Malmö stad. De båda undersökningarna skiljer sig åt avseende frekvens, Polisens trygghetsmätning genomförs årligen och Malmö områdesundersökning har genomförts var tredje år. Undersökningarna skiljer sig även åt avseende de geografiska indelningar som är möjliga att göra.

Malmö områdesundersökning är designad på ett sätt som gör det möjligt att bryta ner materialet på delområdesnivå, vilket innebär att data kan presenteras på relativt låg nivå för hela staden. Varje delområde representeras dock av relativt få respondenter. Polisens trygghetsmätning däremot går inte att bryta ner på lika många områden men varje område representeras i stället av ett större antal individer. Med utgångspunkt i Malmö områdesundersökning kan utvecklingen i de båda Sofielundsområdena brytas ut jämföras med andra delar i staden. Från Polisens trygghetsmätning kan i stället delar av Södra Sofielund, området kring Sevedsplan, brytas ut och utvecklingen på en mindre plats jämföras med andra områden i staden. Dessutom skiljer sig frågorna i de båda undersökningarna åt, även om frågeområdena till stor del är överlappande. Att det finns skillnader mellan de båda undersökningarna innebär att det inte möjligt att göra direkta jämförelser mellan dem men de kompletterar varandra och ger en mer heltäckande bild av utvecklingen i Sofielundsområdena under den studerade tidsperioden. Nedan görs en översiktlig presentation av de båda undersökningarna.

Malmö områdesundersökning

Malmö områdesundersökning har genomförts vid tre tillfällen: 2012, 2015 och 2018. Enkäten skickades ut till ett slumpmässigt urval av Malmöbor i åldrarna 18 till 85 år. Urvalet omfattade omkring 8000 personer 2012 och 2015 och omkring 10 000 personer 2018. Svarsfrekvensen var drygt 50 procent 2012 och omkring 40 procent 2015 och 2018. Att svarsfrekvensen ligger så pass lågt innebär att resultaten ska tolkas med viss försiktighet och visar i första hand upplevelser och erfarenheter från de som valt att besvara enkäten.

Utifrån Malmö områdesundersökning är det som tidigare nämnts möjligt att bryta ut och specifikt titta på hela Sofielundsområdet (Norra och Södra). Malmö områdesundersökning möjliggör också jämförelser med de närliggande och avlägsna områden som används i den del av analysen som fokuserar på anmälda brott (se sid. 25).

Antalet respondenter från Sofielundsområdena är flest 2012 då totalt 84 personer från området besvarade enkäten, 2015 var det 64 respondenter från området och 2018 var det 73 respondenter. Samtliga år är antalet respondenter i princip jämnt fördelade mellan de båda områdena. I analyserna har Södra och Norra Sofielund slagits samman och resultaten presenteras för de båda Sofielundsområdena tillsammans.

Det närliggande jämförelseområdet representerades 2012 av 331 respondenter, 2015 av 240 respondenter och 2018 av 252 respondenter. Det avlägsna jämförelseområdet representerades 2012 av 228 respondenter, 2015 av 160 respondenter och 2018 av 169 respondenter.

För att studera utvecklingen över tid och förändring i de variabler som hämtats från Malmö områdesundersökning samt för att göra jämförelser mellan Sofielundsområdena och jämförelseområdena så har företrädesvis variansanalys tillämpats för att undersöka skillnader i medelvärden. I de fall där analysen syftat till att identifiera skillnader i dikotoma variabler mellan olika år eller områden har chi²-test tillämpats.

Polisens trygghetsmätning

Polisregion syd genomför årligen en trygghetsmätning bland boenden i regionen och då även Malmö. I Malmö genomförs ett slumpmässigt urval respondenter i åldrarna 16 till 85 år. Urvalsramen utgår huvudsakligen från de tio stadsdelar som Malmö tidigare var indelat i (som täcker hela staden) samt ett antal fokusområden där Polisen av olika anledningar anser att det är extra viktigt att följa utvecklingen. Södra Sofielund/Seved (här efter Södra Sofielund) har utgjort ett sådant fokusområde sedan 2010. I den här rapporten används data som täcker tidsperioden 2010 till 2020, med undantag för 2014 när ingen datainsamling genomfördes. Detta möjliggör jämförelser av perioden före och efter Fastighetsägare BID-Sofielund etablerades.

Under åren 2010 till 2016 besvarades enkäten av i genomsnitt 2700 personer bosatta i Malmö. I samband med att antalet fokusområden utökades 2017 ökade också urvalet, vilket innebär att det genomsnittliga antalet respondenter sedan dess legat något högre, omkring 3850. I Södra Sofielund har urvalsramen sedan 2011 varit 300 personer och enkäten har sedan dess årligen besvarats av mellan 113 och 168 personer bosatta i Södra Sofielund.

Två olika jämförelseområden används i de analyser som bygger på data från polisens trygghetsmätning. Det första närliggande jämförelseområdet utgörs av det område som tidigare utgjorde stadsdelen Södra Innerstaden och som Södra Sofielund är en del av. I samband med att Polisen utökade antalet fokusområden har urvalsramen för Södra Innerstaden förändrats vilket medför att vissa delar av området har fått större tyngd med fler respondenter och detta innebär att jämförelser med detta område måste göras med viss försiktighet. Ett annat problem med detta jämförelseområde är att det inte går att exkludera de andra områden som under åren kommit att inkluderas i BID-Sofielund. De avlägsna jämförelseområdena utgörs av de fyra områden som precis som Södra Sofielund utgjort särskilda fokusområden i undersökningen sedan 2010. Dessa fyra områden motsvarar i princip de avlägsna jämförelseområdena som används i analyserna av anmälda brott och de som används i analyserna av data från Malmö områdesundersökning.

Med utgångspunkt i data från Polisens trygghetsmätning redovisas tidslinjer som beskriver utvecklingen av självrapporterade utsatthet, upplevda ordningsstörningar, otrygghet och oro att utsättas för brott samt förtroende för polisen. För att undersöka eventuella skillnader mellan perioden före och efter att fastighetsägare BID Sofielund etablerades har t-test eller chi²-test använts. Samma teknik har använts för att studera skillnader mellan Södra Sofielund och jämförelseområdena.

3.1.3 Fastighetsägarenkät

För att undersöka frågor kopplat till fastighetsägares upplevelser av BID samarbetet genomfördes en fastighetsägarenkät dels 2015 och dels 2020. Den senare av de två hade ett betydligt större geografiskt upptagningsområde och innefattar inte bara fastighetsägare inom ramen för BID Sofielund utan även för fastighetsägare inom ramen för BID Möllevången. Fokus för denna informationskälla är därför betydligt bredare än för resterande delar av rapporten och fokuserar alltså inte enbart på Sofielundsområdena.

Ett missivbrev skickades ut till ett urval bestående av 300 fastighetsägare som under våren 2020 var lagfaren ägare till minst en fastighet inom ramen för BID Sofielund och BID Möllevångens upptagningsområde.⁵ Även om en majoritet av fastighetsägarna i upptagningsområdet äger en eller enstaka fastigheter finns även fastighetsägare med ett stort fastighetsbestånd. Eftersom erfarenheter kan skilja sig mellan fastigheter inom ett större fastighetsbestånd genomfördes tre separata enkäter:

1. Enkät till fastighetsägare som ägde en eller enstaka fastigheter med frågor om ordningsstörningar, kontakt med lokala myndigheter och andra fastighetsägare samt uppfattningar om områdesutveckling och BID-samarbetet. Denna skickades till 291 fastighetsägare. Totalt returnerades 79 enkäter.

---

⁵ Missivbrevet skickades enbart till fastighetsägare där den juridiska personen *inte* var en fysisk person. På så sätt exkluderades småhus och enfamiljsbostäder från undersökningen som istället (rent teoretiskt) representeras av svar från boendeundersökningarna.

2. Enkät till fastighetsägare med stort bestånd (administrativ enkät), skickades till administrativt ansvarig med frågor om kontakt med lokala myndigheter och andra fastighetsägare samt uppfattningar om områdesutveckling och BID-samarbetet. Denna skickades till 9 fastighetsägare med stort bestånd. Totalt returnerades 6 enkäter.
3. Enkät till fastighetsägare med stort bestånd (förvaltarenkät), skickades till personer med god kunskap (t.ex. förvaltare) om enskilda fastigheter i olika delområden. Fokus vid frågor kopplat till ordningsstörningar i och i anslutning till fastigheterna. Denna skickades till 14 personer. Totalt returnerades 12 enkäter.

Med tanke på att förvaltarenkäten kan innehålla svar för flera olika fastigheter (i olika delområden), men från samma fastighetsägare, kan det totala antalet besvarade enkäter variera i resultatdelen nedan, beroende på vilka enkäter som inkluderas (svar från administrativ enkät eller förvaltarenkät). I tabellen nedan ges en beskrivning av utskicket till fastighetsägare (här är förvaltarenkäten inte inkluderad). Noterbart är att trots en total svarsfrekvens på 28% representerar enkätsvaren omkring 36% av samtliga fastigheter i urvalet.

Tabell 1. Svarsfrekvenser för fastighetsägarenkäten 2020.

Ägandeform	Utskick	Inkomna	Svarsfrekvens
Bolag	128	30	23%
Bostadsrättsförening	160	52	32%
Stiftelse/Förening/Byalag	12	3	25%
Totalt	300	85	28%

3.1.4 Intervjuer med nyckelinformanter

För att komplettera brottsstatistiken, fastighetsägar- och boendeenkäterna intervjuades även nyckelinformanter. Nyckelinformanter är personer som av olika anledningar har god kännedom om Sofielundslundsområdena och Fastighetsägare BID Sofielunds aktiviteter. Dessutom har de kunskaper om hur utvecklingen har sett ut i området sedan BID startade. Genom semistrukturerade kvalitativa intervjuer med dessa nyckelinformanter så kompletteras de övriga informationskällorna med insikter som annars kan vara svåra att fånga när endast en metod används (Bryman, 2018). Dessa intervjuer har

transkriberats och sedan analyserats utifrån en tematisk ansats (Braun & Clarke, 2006). Fokus har varit att med utgångspunkt i studiens övergripande syfte identifiera teman och underteman i insamlad data där intervjupersonerna har pratat om effekter och utmaningar kring föreningens arbete.

Totalt genomfördes tio intervjuer med nyckelinformanter. Två intervjuer representerade Polismyndigheten och är adjungerade till BID-föreningens styrelse. Fyra intervjuer genomfördes med lokala aktörer som på olika sätt är och har varit aktiva i Sofielund med verksamheter som är riktade till de boende i området. Även tre fastighetsägare som är medlemmar i Fastighetsägare BID Sofielund intervjuades – två medlemmar representerade bostadsrättsföreningar och en medlem representerade det allmännyttiga bostadsbolaget. Slutligen intervjuades även verksamhetsledaren för BID Malmö. Intervjuerna genomfördes utifrån en strukturerad intervjuguide (Appendix B) och berörde förväntningar och effekter på Fastighetsägare BID Sofielunds arbete, kommunikation med andra medlemmar i BID och kommunikationen med lokala myndigheter, samt utvecklingen i området sett till brottslighet och trygghet och vilken riktning som arbetet bör tas framgent.

4. RESULTAT

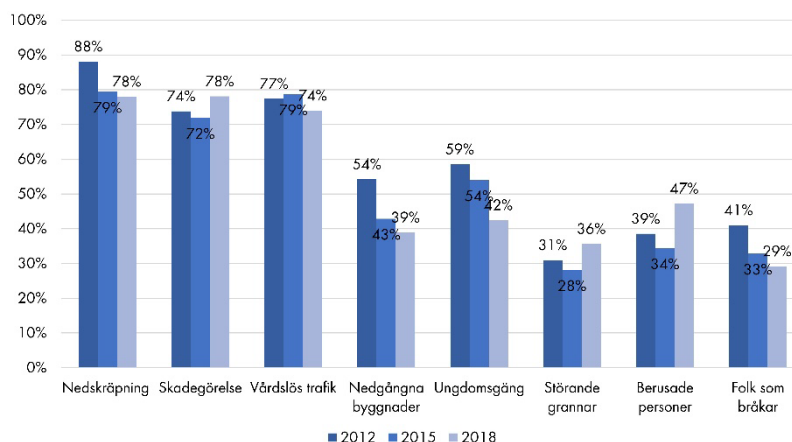
I den här delen av rapporten presenteras resultaten från utvärderingen. Resultatavsnittet är indelat i sex delar som i tur och ordning behandlar utvecklingen av ordningsstörningar och lokala problem, brottsutvecklingen i form av anmäld brottslighet samt självrapporterad utsatthet för brott, utvecklingen av otrygghet och oro att utsättas för brott, utveckling av sammanhållning mellan boende och förtroende för myndigheter, fastighetsägares upplevelser och avslutningsvis erfarenheter från intervjuer med lokala aktörer som på olika sätt är involverade i Fastighetsägare BID Sofielunds arbete.

4.1 Utvecklingen av ordningsstörningar och lokal probleminivå

I det här avsnittet presenteras de boendes upplevelser av utvecklingen av lokal probleminivå i form av fysiska och sociala ordningsstörningar. Initialt presenteras resultat från Malmö områdesundersökning och därefter följer resultat baserade på data från Polisens trygghetsmätning.

4.1.1 Malmö områdesundersökning

I Malmö områdesundersökning fick respondenterna ta ställning till ett antal påståenden om i vilken utsträckning de upplever att olika typer av fysiska och sociala ordningsstörningar utgör ett problem i sitt bostadsområde (se Figur 3). Det finns ingen tydlig trend över tid när det gäller förekomsten av ordningsstörningar. Vissa av de efterfrågade ordningsstörningarna ser ut att ha ökat något samtidigt som andra minskat. De ordningsstörningar som flest respondenter ansåg utgjorde ett problem i området är nedskräpning, skadegörelse och vårdslös trafik. När det gäller nedskräpning verkade det som om de boende upplever att denna minskat något över tid, medan problem med skadegörelse och trafik verkar vara mer konstant. Sedan 2012 har andelen respondenter som anser att förekomsten av nedgångna

Figur 3. Upplevda ordningsstörningar bland boende i Sofielund 2012, 2015 och 2018. Andel av de svarande som uppgett att de upplever att respektive fenomen är något av ett problem eller ett stort problem i området.

byggnader, ungdomsgång samt personer som bråkar minskat, samtidigt har förekomsten av störtande grannar och berusade personer varierat över tid.

I de jämförelser som görs med jämförelseområdena används tre summerade index som syftar till att mäta förekomsten av fysiska respektive sociala ordningsstörningar samt den övergripande problemnivån i området. Till de fysiska ordningsstörningarna räknas nedskräpning, skadegörelse, vårdslös trafik samt nedgångna byggnader. Till de sociala ordningsstörningarna räknas förekomsten av ungdomsgång, störande grannar, berusade personer samt personer som bråkar. Ett högt värde indikerar en hög nivå av ordningsstörningar. Samtliga index har en hög intern reliabilitet ($\alpha > .80$).

Den sammantagna förekomsten av ordningsstörningar ligger samtliga år på en högre nivå i Sofielundsområdena än i de båda jämförelseområdena (se Tabell 2). Detta beror företrädesvis på att respondenterna i Sofielund rapporterar att de i högre grad upplever fysiska ordningsstörningar som ett problem. Skillnaden mellan Sofielund och de närliggande jämförelseområdena har dock minskat över tid och efter 2012 är skillnaden inte längre signifikant. Även om den upplevda problemnivån fortfarande ligger signifikant högre i Sofielund

jämfört med de avlägsna jämförelseområdena så har skillnaden minskat över tid. De minskande skillnaderna mellan Sofielundsområdena och de båda jämförelseområdena kan förklaras med att den upplevda problemnivån i Sofielund minskat samtidigt som den ökat i de båda jämförelseområdena.

Tabell 2. Upplevd problemnivå i Sofielundsområdena och jämförelseområdena (ANOVA).

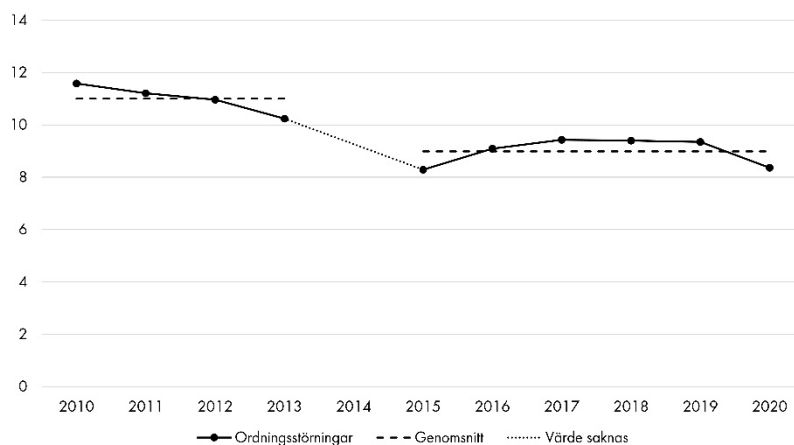
	Sofielund	Närliggande	Sig.	Avlägsna	Sig.
Fysiska ordningsstörningar (0-8)					
2012	3.96	2.94	***	2.44	***
2015	3.84	3.35	es	2.57	***
2018	3.77	3.27	†	2.93	**
Sig.	es	† ^a		es	
Sociala ordningsstörningar (0-8)					
2012	2.05	1.78	es	1.70	es
2015	1.78	1.85	es	1.55	es
2018	2.04	1.78	es	1.79	es
Sig.	es	es		es	
Total problemnivå (0-16)					
2012	6.01	4.71	**	4.14	***
2015	5.63	5.17	es	4.13	*
2018	5.81	5.04	es	4.70	*
Sig.	es	es		es	

^a 2012 mot 2015, ^b 2015 mot 2018, ^c 2012 mot 2018

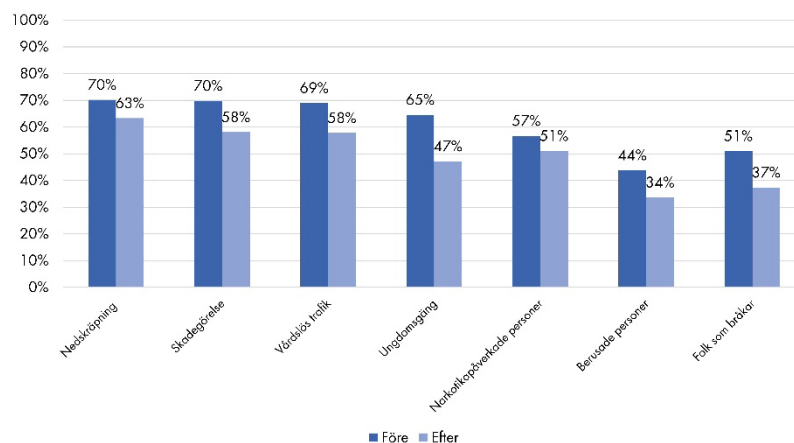
† p<.10, *p<.05, **p<.01, ***p<.001, es=ej signifikant

4.1.2 Polisens trygghetsmätning

Även polisens trygghetsmätning innehåller en fråga om i vilken utsträckning respondenterna upplever att ett antal olika ordningsstörningar förekommer i bostadsområdet. För att studera utvecklingen av den lokala problemnivån över tid i Södra Sofielund samt för att göra jämförelser med de båda jämförelseområdena har sju olika typer av ordningsstörningar summerats till ett index ($\alpha > .80$). Indexet sträcker sig mellan 0 och 21 och ett högt värde indikerar en hög problemnivå. De ordningsstörningar som inkluderats i analysen är nedskräpning, skadegörelse, trafik, ungdomsgång som bråkar och stör ordningen, folk som bråkar och slåss utomhus, berusade personer utomhus samt narkotikapåverkade personer utomhus.

Figur 4. Utvecklingen av upplevda ordningsstörningar bland boende i Södra Sofielund. Andel av de svarande som uppgett att de upplever att respektive ordningsstörning är ett problem i området.

Figur 5. Upplevda ordningsstörningar bland boende i Södra Sofielund före och efter att Fastighetsägare BID Sofielund etablerades. Andel av de svarande som uppgett att de upplever att respektive ordningsstörning är ett problem i området.

Den lokala problemnivå i Södra Sofielund har minskat över tid och ligger generellt sett lägre under perioden efter att fastighetsägare BID Sofielund initierades ($p < .001$) (se Figur 4). Som framgår av Figur 5 så ligger samtliga av de efterfrågade ordningsstörningarna på en lägre nivå under perioden efter det att Fastighetsägare BID Sofielund

initierades ($p < .05$ för samtliga ordningsstörningar). Precis som Malmö områdesundersökning visar Polisens trygghetsmätning att det ordningsstörningar som flest respondenter anser utgör ett problem i området är nedskräpning, skadegörelse och vårdslös trafik.

Som framgår av tabell 3 verkar problemnivån minskat även i de avlägsna jämförelseområdena ($p < .001$). I relation till de avlägsna jämförelseområdena ligger problemnivån högre i Södra Sofielund både före och efter Fastighetsägare BID Sofielund etablerades. I de närliggande jämförelseområdena ser det dock ut som om problemnivån ökat något under den studerade tidsperioden, och under senare delen av undersökningsperioden är problemnivån högre i de närliggande jämförelseområdena än i Södra Sofielund. Detta kan dock bero på att urvalsramen för området förändrats över tid.

Tabell 3. Upplevd problemnivå i Södra Sofielund och jämförelseområdena (t-test).

	Sofielund	Närliggande	Sig.	Avlägsna	Sig.
Total problemnivå (0-21)					
Före	10.73	9.42	***	8.98	***
Efter	9.12	9.56	†	8.02	***
Sig.	***	es		***	

† $p < .10$, * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$, es=ej signifikant

Sammanfattningsvis finns det indikationer på att den lokala problemnivån minskat över tid i de studerade områdena. Mönstret är tydligare i delar av analysen där Södra Sofielund är i fokus. Förändringen är tydligare i relation till vissa typer av ordningsstörningar än andra, och baserat på Malmö områdesundersökning finns det även vissa ordningsstörningar som upplevs som ett större problem under den senare delen av undersökningsperioden.

4.2 Utvecklingen av brottsligheten i området

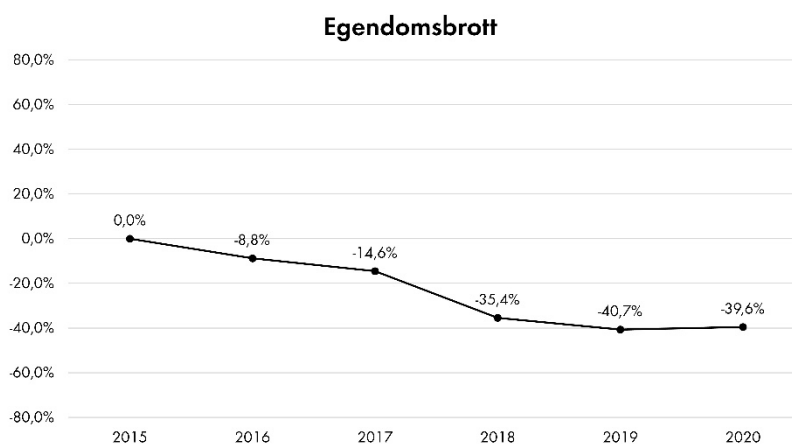
I följande avsnitt presenteras utvecklingen av brottslighet i Sofielundsområdena, dels i form av polisanmäld brottslighet dels i form av uppgifter om självrapporterad utsatthet från såväl Malmö områdesundersökning som Polisens trygghetsmätning.

4.2.1 Anmälda brott

I detta avsnitt kommer ett antal geografiska indelningar att användas. För det första kommer utvecklingen av anmälda brott i BID Sofielunds ursprungliga geografiska upptagningsområde (d.v.s. delområdena Norra och Södra Sofielund) att undersökas. Utvecklingen här kommer även ställas i relation till utvecklingen i de avlägsna jämförelseområdena, de närliggande jämförelseområdena samt resten av Malmö stad (exklusive Sofielundsområdena, de avlägsna och närliggande jämförelseområdena). Fokus ligger vid tre övergripande brottskategorier, nämligen egendomsbrott, våld i offentlig miljö samt narkotikabrott. En noggrann redogörelse för vilka brottstyper som ingår i respektive brottskategori redovisas i Appendix A.

Egendomsbrott

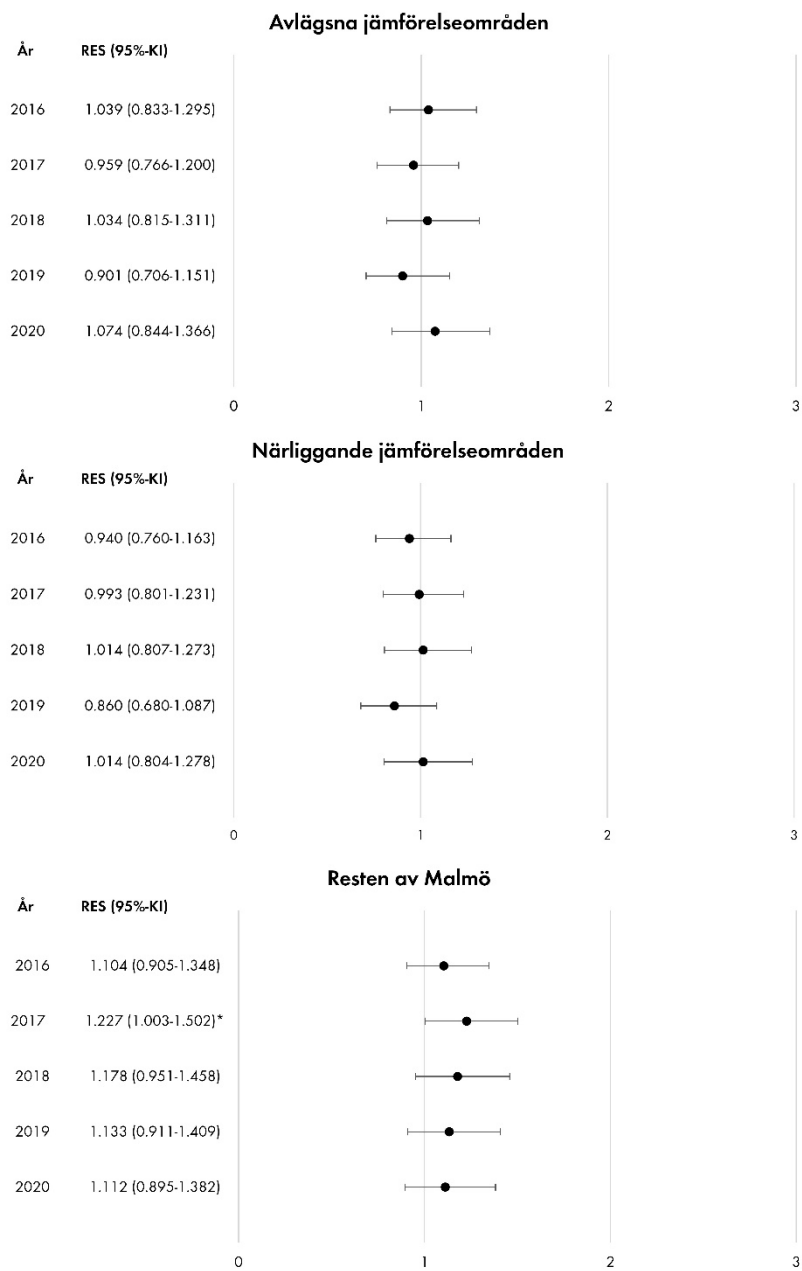
Den generella bild som träder fram vid en analys av de anmälda egendomsbrotten (bilbrott, inbrott samt skadegörelsebrott) är att utveckling i Sofielundsområdena har varit positiv. Detta illustreras av Figur 6 som visar en kontinuerligt nedåtgående trend i anmälda egendomsbrott från 2015 fram till och med 2020. Faktum är att de anmälda egendomsbrotten har minskat med drygt 30 procent mellan 2015 och 2018 varefter anmälningarna har legat på en förhållandevis stabil nivå fram till 2020. Det bör dock noteras att egendomsbrott

Figur 6. Utvecklingen av anmälda egendomsbrott i Sofielundsområdena mellan 2015-2020.

som en övergripande kategorisering är förhållandevis grov och utvecklingsmönstren varierar något mellan de inkluderade brottstyperna. Även om det föreligger positiva indikationer på en nedgång i såväl bilbrott som inbrott så drivs den totala nedgången i egendomsbrott av en drastisk minskning i brottskategorin skadegörelse. Resultat från separata analyser (redovisas i Appendix C) visar att skadegörelsebrotten minskat med nästan två tredjedelar från 2015 fram till 2020. Det finns naturligtvis olika förklaringar till denna utveckling – exempelvis en förändrad anmälningbenägenhet över tid – men skillnaden är så pass stor att det inte går att utesluta en faktisk minskning i antalet skadegörelsebrott.

Även om utvecklingen av egendomsbrott i Sofielundsområdena har varit positiv sedan starten av fastighetsägarsamarbetet så behöver detta resultat ställas i relation till hur det har sett ut i andra delar av staden. Figur 7 redovisar därför utvecklingen av egendomsbrott i Sofielundsområdena *relativt* utvecklingen i jämförelseområdena. För att undersöka utvecklingen sedan BID-Sofielund initierades används alltså antalet brott 2015 som referenspunkt och figuren visar den relativa effektstorleken med tillhörande 95%-konfidensintervall. Som påminnelse representerar ett värde över ett (1) att utvecklingen varit mer positiv i Sofielundsområdena relativt utvecklingen i jämförelseområdet mellan 2015 och det aktuella året, och vice versa. Om konfidensintervallen inkluderar värde ett (1) är skillnaderna *inte* statistiskt signifikanta.

Notera: RES: Relativ effektstorlek; KI: Konfidensintervall; * $p < 0.05$

Figur 7. Relativa effektstorlekar för egendomsbrott.

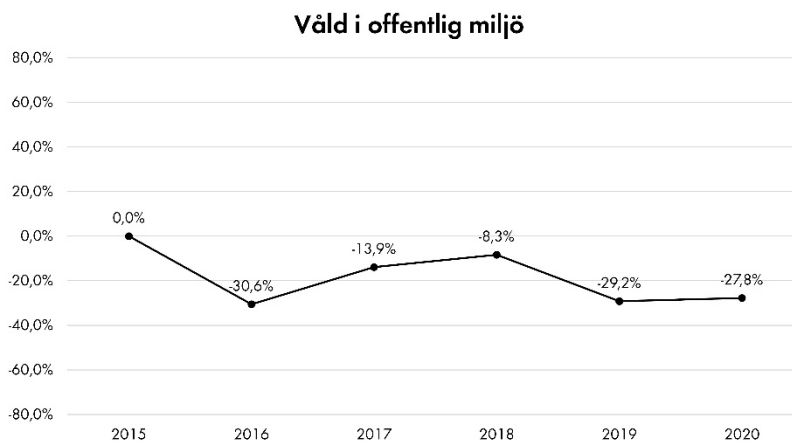
Utifrån resultaten i Figur 7 går det att dra två generella slutsatser. Först och främst förefaller utvecklingen av egendomsbrott i de avlägsna respektive närliggande jämförelseområdena inte skilja sig från utvecklingen i Sofielundsområdena. Med andra ord verkar utvecklingen sedan 2015 vara i det närmsta identisk vilket indikerar att egendomsbrotten minskat avsevärt även i jämförelseområdena över tid. Samtidigt bör det noteras att utvecklingen i Sofielundsområdena förefaller vara mer positiv jämfört med utvecklingen i resten av Malmö generellt. Även om egendomsbrotten minskat markant i Malmö sedan 2015 så har nedgången generellt sett varit högre i Sofielundsområdena. Även om bara enstaka jämförelser är statistiskt signifikanta (2017; RES: 1.227; KI: 1.003-1.502) är det generella mönstret av relativa effektstorlekar över tid till Sofielundsområdenas fördel. Avslutningsvis bör det noteras att det föreligger vissa skillnader avseende specifika brottstyper under den övergripande kategorin egendomsbrott men detta påverkar inte de två generella slutsatserna ovan.

Våld i offentlig miljö

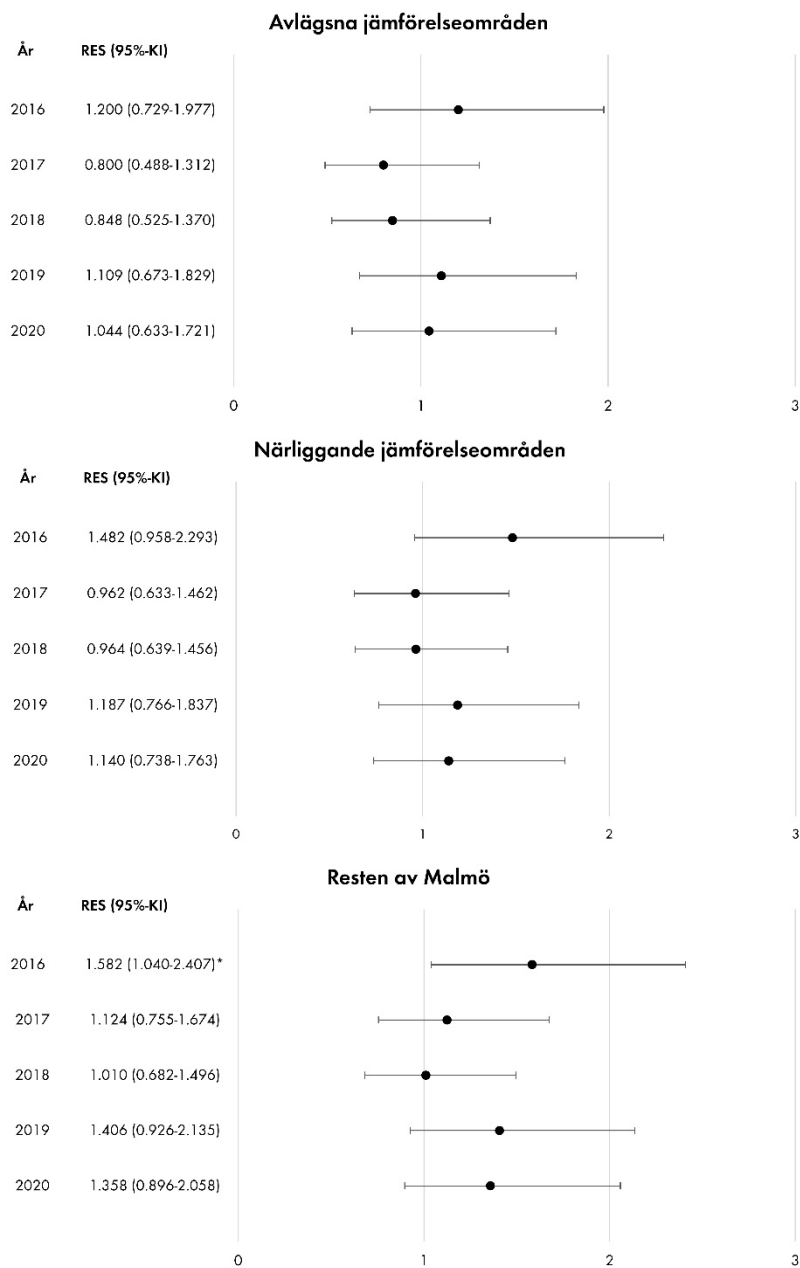
Våld i offentlig miljö innefattar i denna rapport misshandel utomhus (inkl. grov) samt personrån (inkl. väskryckning). Sedan BID Sofielund initierades går det generellt sett att se en positiv utveckling i bemärkelsen att denna brottstyp har minskat (Figur 8). Resultaten indikerar att antalet brott i denna brottskategori har minskat med omkring 10 till 30 procent under studieperioden, jämfört med 2015. Det är dock viktigt att ha i åtanke att när det gäller brottskategorin våld i offentlig miljö så bygger analysen på ett relativt litet antal brott.

Utvecklingen av våld i offentlig miljö i Sofielundsområdena skiljer sig inte anmärkningsvärt från utvecklingen i de avlägsna respektive närliggande jämförelseområdena. Resultaten i Figur 9 indikerar att inga skillnader mellan områden över tid är statistisk signifikanta och att de relativa effektstorlekarna i vissa jämförelser är till Sofielundsområdenas fördel och i andra jämförelser till jämförelseområdenas fördel. Med andra ord är det inga resultat som kan stödja att utvecklingen varit varken mer positiv eller negativ i Sofielundsområdena sedan BID Sofielund startade relativt jämförelseområdena.

Genom att använda resterande Malmö stad som jämförelse finns dock vissa indikationer på att utvecklingen generellt sett har varit mer positiv i Sofielundsområdena. Även om jämförelsen mellan 2015 och 2016 visar att det skedde signifikant fler våldsbrott i offentlig miljö i resten av Malmö jämfört med Sofielundsområdena (2016; RES: 1.582; KI: 1.040-2.407) så är resterande jämförelser inte statistiskt signifikanta. Mot denna bakgrund får slutsatsen vara att det finns positiva indikationer i relation till våld i offentlig miljö, men resultaten är behäftade med viss osäkerhet.

Figur 8. Utvecklingen av anmälda brott om våld i offentlig miljö i Sofielundsområdena mellan 2015-2020.

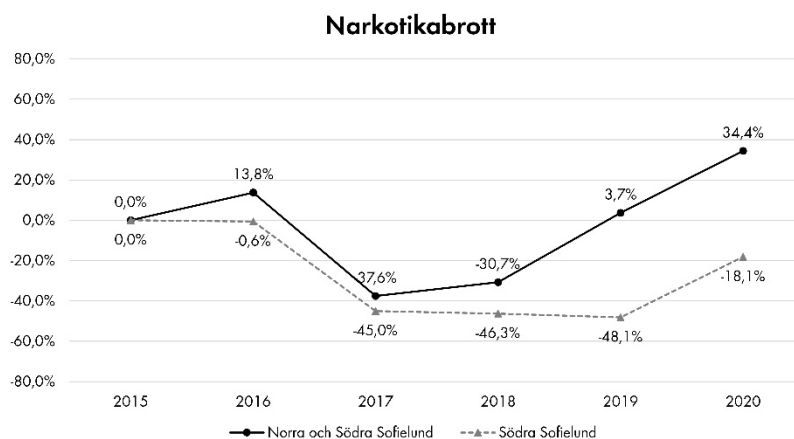
Notera: RES: Relativ effektstorlek; KI: Konfidensintervall; * $p < 0.05$

Figur 9. Relativa effektstorlekar för våld i offentlig miljö.

Narkotikabrott

Som framgår ur Figur 10 så skiljer sig utvecklingen av narkotikabrott (innehav, eget bruk och överlåtelse) i Sofielundsområdena något från utvecklingsmönstren för egendomsbrott och våld i offentlig miljö. Mellan 2015 och 2016 ökade antalet narkotikabrott med knappt 14 procent, varefter antalet anmälda brott minskade 2017 relativt 2015 med nästan 38 procent. Sedan 2017 har utvecklingskurvan varit stigande och det syns en tydligt uppåtgående trend i antalet narkotikabrott med en kulmen 2020 där utvecklingen relativt 2015 visar på en 34 procentig ökning.

Mot bakgrund av att Södra Sofielund och särskilt Seved har haft problem med en öppen hantering och försäljning av narkotika redovisar Figur 10 även utvecklingen av anmälda narkotikabrott i Södra Sofielund separat. När denna kurva inkluderas framgår förhållandevis tydligt hur den initiala nedgången i antalet anmälda brott i Sofielundsområdena mellan 2015 och 2017 i stort sett drivs av en nedgång i Södra Sofielund. Även om antalet anmälda narkotikabrott därefter ligger förhållandevis konstant i Södra Sofielund så har antalet anmälningar ökat betydligt i Norra Sofielund vilket således driver antalet anmälningar uppåt för hela Sofielundsområdet. Detta resultat pekar alltså på att det föreligger förhållandevis stora skillnader i utvecklingen av narkotikabrott mellan de båda Sofielundsområdena,

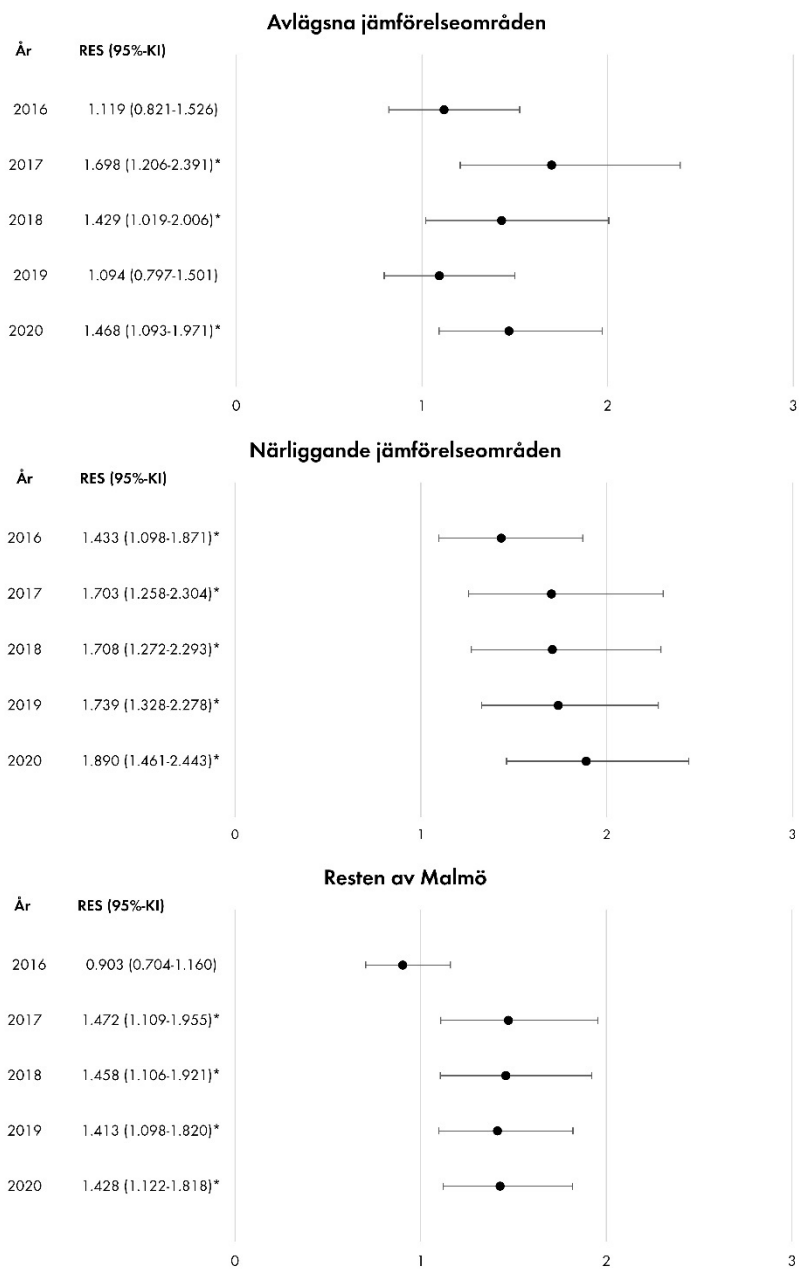

Figur 10. Utvecklingen av anmälda narkotikabrott i Sofielundsområdena samt enbart Södra Sofielund mellan 2015-2020.

där antalet anmälningar minskat avsevärt i Södra Sofielund relativt 2015 samtidigt som de har ökat i Norra Sofielund under samma tidsperiod.

När utvecklingen av narkotikabrott i Sofielundsområdena ställs i relation till utvecklingen i jämförelseområdena så är resultaten tydliga: antalet anmälningar har ökat betydligt mer i jämförelseområdena jämfört med Sofielundområdena sedan 2015. Faktum är att det har varit en markant stadsövergripande ökning i antalet anmälda narkotikabrott under studieperioden. Detta gör att merparten av jämförelserna mellan Sofielundsområdena och jämförelseområdena är statistiskt signifikanta. Även om resultaten är förhållandevis entydiga oavsett vilket jämförelseområde som används så är det tydligaste resultatet i relation till det närliggande jämförelseområdet. Här har antalet anmälda narkotikabrott ökat med mellan 40 och 90 procent jämfört med utvecklingen i Sofielundsområdena under den undersökta studieperioden.

Som en påminnelse är det viktigt att hålla i åtanke att antalet anmälningar om narkotikabrott i stort styrs av faktorer kopplat till det polisiära arbetet kring narkotikabrott. Något förenklat uttryckt finns det ett samband mellan de resurser Polisen lägger på att beivra narkotikabrott och antalet anmälningar. Med andra ord behöver en uppgång (eller nedgång) i antalet anmälningar inte spegla att antalet narkotikabrott *faktiskt* har ökat (eller minskat) utan snarare att fler (eller färre) brott faktiskt har lett till en polisanmälan – potentiellt till följd av en förändring i det polisiära arbetet (för en diskussion se Kronkvist m.fl., 2019). Med detta i åtanke så är det tydligt att det har skett någon form av förändring av narkotikabrottslighetens utveckling i Sofielundsområdena, och särskilt Södra Sofielund, som inte är lika framträdande i andra delar av staden.

Notera: RES: Relativ effektstorlek; KI: Konfidensintervall; * $p < 0.05$

Figur 11. Relativa effektstorlekar för narkotikabrott.

Sammanfattning av den anmälda brottslighetens utveckling

Sammanfattningsvis går det att konstatera att egendomsbrotten i Sofielundsområdena har minskat avsevärt sedan BID Sofielund initierades. Även om det har varit en viss minskning i såväl bilbrott som inbrott så är denna generella minskning i egendomsbrott till stor del beroende av en nedgång i antalet anmälda skadegörelsebrott. Noterbart i sammanhanget är dock att det även varit en betydande nedgång i antalet anmälda egendomsbrott i både de avlägsna och närliggande jämförelseområdena under samma tidsperiod. Detta innebär att utvecklingen i Sofielundsområdena alltså inte är unik utan snarare snarlik den i jämförelseområdena. Med andra ord går det att konstatera hur utvecklingen i Sofielundsområdena inte har varit *mer eller mindre* positiv relativt utvecklingen i jämförelseområdena. Jämfört med resten av Malmö stad är resultaten dock tillräckligt övertygande för att kunna dra slutsatsen att utvecklingen av egendomsbrott har sedan 2015 varit mer positiv i Sofielundsområdena jämfört med staden i sin helhet.

I förhållande till våldsbrott i offentlig miljö visar resultaten hur denna brottstyp har minskat i Sofielundsområdena sedan starten av BID Sofielund. Dock har det även varit en minskning av våldsbrott i såväl de avlägsna som närliggande jämförelseområdena vilket innebär att den i sammanhanget positiva utvecklingen som identifierats i Sofielundsområdena inte är unik. Däremot finns det indikationer på att utvecklingen i Sofielundsområdena är mer positiv i jämförelse med resten av Malmö stad även om resultaten inte är statistiskt signifikanta.

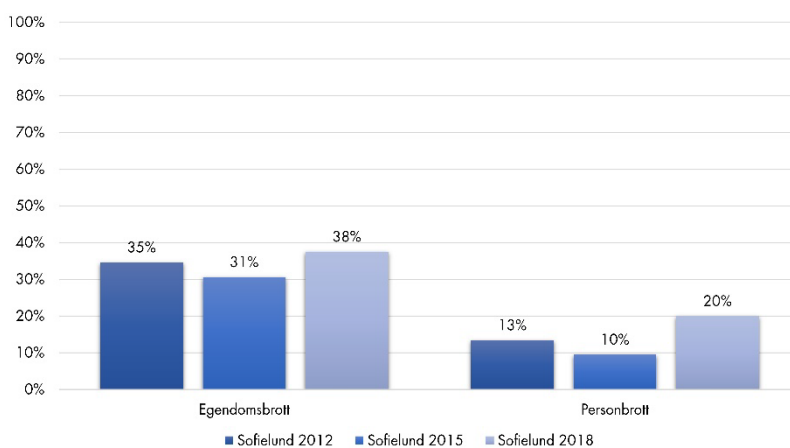
Till skillnad från egendomsbrotten och våld i offentlig miljö visar resultaten att det har varit en markant ökning av antalet anmälda narkotikabrott i såväl närliggande som avlägsna jämförelseområden samt i resterande delar av Malmö sedan 2015. Det har även skett en ökning i Sofielundsområdena trots en initial nedgång. Däremot pekar resultaten på att Södra Sofielund ligger på lägre nivåer än andra delar av Malmö under samtliga år efter 2016. Det kan finnas flera orsaker till detta. Under den studerade tidsperioden verkar det ha skett en förändring i Polisens arbete med narkotikabrott. Detta verkar inte gälla Södra Sofielund i samma utsträckning som andra delar av staden. En förklaring till att utvecklingen i Södra Sofielund är mer positiv än i övriga delar är att polisen lagt mindre resurser där eftersom

behovet minskat, det vill säga ett faktiskt minskat behov till följd av en förbättrad situation där den tidigare öppna hanteringen och försäljningen av narkotika inte längre är lika framträdande.

4.2.2 Självrapporterad utsatthet

För att komplettera bilden av brottsutvecklingen i Sofielundsområdena så presenteras här självrapporterad utsatthet från de båda boendeenkäterna. I Malmö områdesundersökning mättes självrapporterad utsatthet med fyra frågor om huruvida respondenten utsatts för brott under de senaste 12 månaderna. Två av frågorna handlade om egendomsbrott och om respondenterna utsatts för *stöld* eller *skadegörelse* i området där de bor. Två av frågorna handlade om personbrott och om respondenterna utsatts för *hot eller hotelser* så allvarliga att de blivit rädda och om de utsatts för *fysiskt våld* som lett till synliga märken eller skador. Även dessa frågor är ställda i relation till utsatthet i det egna bostadsområdet. Det är viktigt att vara medveten om att resultaten baseras på ett relativt litet antal individers svar vilket innebär att ett fåtal utsatta individer kan påverka bilden av antalet utsatta i området relativt mycket.

Med utgångspunkt i Malmö områdesundersökning visar resultaten (se Figur 12) att andelen respondenter i Sofielundsområdet som uppgett att de utsatts för brott minskade något mellan 2012 och 2015

Figur 12. Utsatthet för brott bland boende i Sofielund senaste 12 månaderna. Data från Malmö områdesundersökning.

för att sedan öka igen 2018. Detta är särskilt tydligt i relation till personbrotten där andelen som utsatts för brott ökade med tio procentenheter. Den observerade ökningen mellan 2015 och 2018 beror helt på en ökning av andelen respondenter som uppger att de utsatts för hot eller hotelser under den efterfrågade perioden. Som nämnts ovan bygger detta dock på ett litet antal individer vilket innebär att resultaten ska tolkas med försiktighet.

Inte heller i jämförelseområdena går det att urskilja några tydliga trender gällande utsatthet, men den ökade utsattheten för hot som syns i Sofielundsområdena 2018 återfinns inte i jämförelseområdena och Sofielund skiljer sig framförallt från de avlägsna jämförelseområdena när det gäller andelen utsatta för personbrott 2018 ($p < .05$). I relation till Malmö ligger andelen som utsatts för såväl egendomsbrott som personbrott på en högre nivå i Sofielundsområdena 2012 och 2018, men inte 2015.

Polisens trygghetsmätning omfattar ett större antal individer vilket gör att det finns en större säkerhet i analyserna. Trygghetsmätningen innehåller två frågor om utsatthet som kan kopplas till bostadsområdet och det är utsatthet för stöld respektive skadegörelse. Det finns ingen tydlig trend vare sig för stöld eller skadegörelse, utsattheten varierar från år till år (se Figur 13). Generellt sett ligger dock utsatthet för stöld på en lägre genomsnittlig nivå under den senare delen av undersökningsperioden, efter att BID Sofielund initierades ($p < .01$). Däremot finns det ingen tydlig skillnad avseende skadegörelsebrotten i Södra Sofielund under samma jämförelseperiod.

Den minskande andelen utsatta för stöld i Södra Sofielund följer samma mönster som i de båda jämförelseområdena och i Malmö i stort. I jämförelseområdena och i staden i stort har dock även utsatthet för skadegörelse minskat över tid. Andelen som utsatts för stöld och skadegörelse ligger på ungefär samma nivå i Södra Sofielund som i de närliggande jämförelseområdena, men högre än i de avlägsna jämförelseområdena.

Sammanfattningsvis finns det ingen tydlig övergripande trend avseende den självrapporterade utsattheten för brott. Varken i de resultat

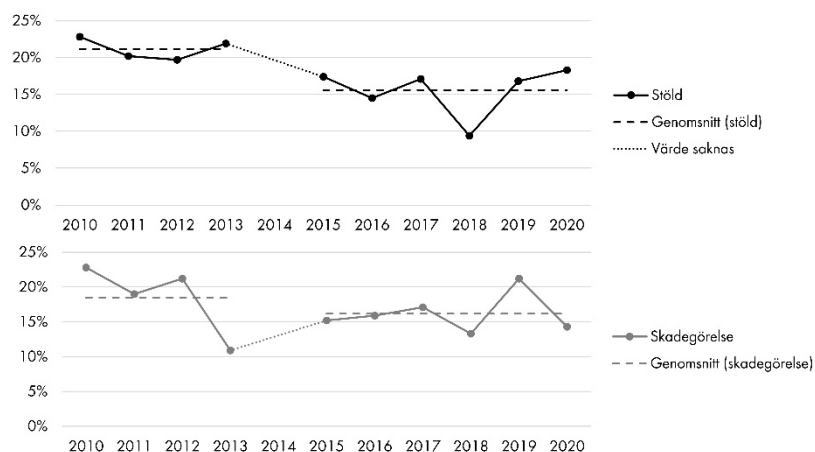
som visar på utvecklingen i hela Sofielundsområdena eller de där Södra Sofielund är i fokus. Däremot visar de analyser som fokuserar på Södra Sofielund att den självrapporterade utsattheten för stöld i genomsnitt ligger på en lägre nivå under tidsperioden efter att BID Sofielund initierades.

4.3 Utvecklingen av upplevd otrygghet

I det här avsnittet presenteras utvecklingen av upplevd otrygghet bland de boende i Sofielundsområdena över tid samt hur dessa områden förhåller sig till de båda jämförelseområdena. Två olika dimensioner av otrygghet kommer studeras, dels oro att utsättas för olika typer av brott, dels en dimension som försöker fånga känslan av otrygghet eller rädsla när hen rör sig i bostadsområdet.

4.3.1 Malmö områdesundersökning

För att beskriva utvecklingen av trygghetsupplevelsen bland de boende i Sofielund används två olika typer av mått från Malmö områdesundersökning. Det ena måttet syftar till att undersöka i vilken utsträckning de boende oroar sig för att utsättas för ett antal olika brottstyper. Det andra måttet syftar snarare till att mäta i vilken utsträckning de boende känner sig trygga eller otrygga i sitt bostadsområde, om det finns speciella personer de är rädda för och om det finns platser eller personer i området de undviker på grund av rädsla.

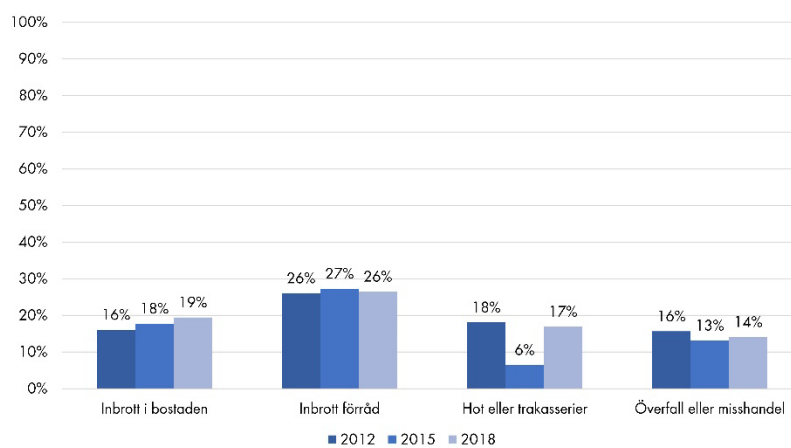

Figur 13. Utvecklingen av utsatthet för stöld och skadegörelse bland boende i Södra Sofielund.

Oro att utsättas för brott

I Malmö områdesundersökning fick respondenterna ange i vilken utsträckning de oroade sig för att utsättas för ett antal olika typer av brott i bostadsområdet. Här presenteras resultaten för hur ofta respondenterna oroade sig för att utsättas för inbrott i bostaden, inbrott i förråd (källare-/vindsutrymme) eller garage, att utsättas för hot eller trakasserier samt oro att utsättas för överfall eller misshandel. Respondenterna ombads ta ställning till om de oroade sig mycket ofta, ganska ofta, bara sällan eller aldrig.

Resultaten visar att andelen respondenter som mycket eller ganska ofta oroar sig för att utsättas för inbrott i bostad eller förråd är relativt stabil mellan de olika mätillfällena (Figur 14). Även oro att utsättas för misshandel ligger relativt stabilt över tid. Däremot har andelen som oroar sig för att utsättas för hot eller trakasserier varierat över tid. Mellan 2012 och 2015 skedde en tydlig minskning av andelen som oroade sig för att utsättas för detta, men i undersökningen från 2018 oron för att utsättas för hot eller trakasserier återigen ökat till samma nivå som 2012. En likande utveckling kan även ses i det avlägsna jämförelseområdet samt i Malmö generellt.

Figur 14. Oro bland boende i Sofielund för att utsättas för olika typer av brott. Staplarna visar andel av respondenterna som oroar sig ofta eller ganska ofta.

För att jämföra utvecklingen av upplevd oro att utsättas för brott i Sofielundsområdena med jämförelseområdena skapades två medelvärdesindex för att mäta oro att utsättas inbrott (i bostad samt förård/garage) respektive oro att utsättas för hot eller våld. Oro att utsättas för brott redovisas även i ett sammanslaget index som innehåller både oro att utsättas för inbrott samt oro att utsättas för hot eller våld. Ett högt värde indikerar en hög nivå av oro. Samtliga index har en hög intern reliabilitet ($\alpha > .70$).

Tabell 4. Oro att utsättas för brott i Sofielundsområdena och jämförelseområdena (ANOVA).

	Sofielund	Närliggande	Sig.	Avlägsna	Sig.
Oro inbrott (0-3)					
2012	0.91	0.91	es	0.90	es
2015	0.88	0.87	es	1.03	es
2018	0.88	0.83	es	1.06	es
Sig.	es	es		es	
Oro hot eller våld (0-3)					
2012	0.87	0.70	†	0.67	†
2015	0.72	0.74	es	0.56	es
2018	0.83	0.76	es	0.75	es
Sig.	es	es		es	
Oro att utsättas för brott (0-3)					
2012	0.89	0.80	es	0.78	es
2015	0.80	0.81	es	0.78	es
2018	0.85	0.79	es	0.90	es
Sig.	es	es		es	

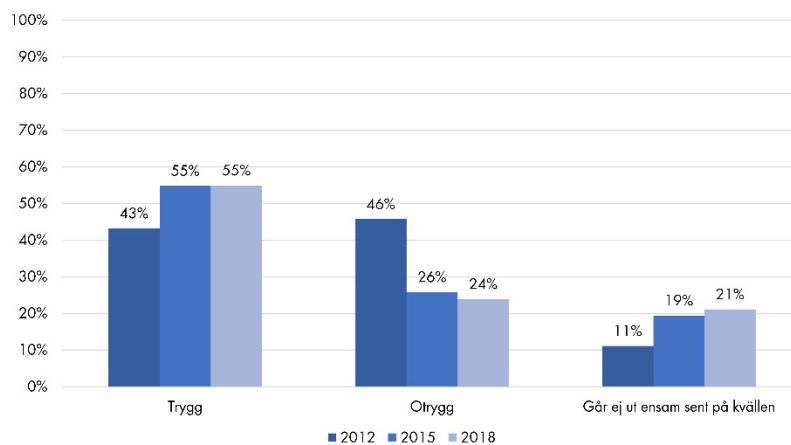
^a 2012 mot 2015, ^b 2015 mot 2018, ^c 2012 mot 2018

† p<.10, *p<.05, **p<.01, ***p<.001, es=ej signifikant

Som illustreras i tabell 4 så har nivån av oro att utsättas för inbrott varit stabil över tid inom såväl Sofielund som de båda jämförelseområdena. Det finns inte heller någon framträdande skillnad mellan Sofielund och jämförelseområdena när det gäller nivån av oro för att utsättas för inbrott och detta mönster är stabilt över tid. Inte heller när det gäller oro att utsättas för hot eller våld har det skett några tydliga förändringar över tid inom vare sig Sofielund eller jämförelseområdena. Initialt låg det samlade måttet på oro något högre i Sofielundsområdena än i jämförelseområdena men denna skillnad försvinner i senare mätningar. Detta beror delvis på att nivån minskat i Sofielund, delvis på att den ökat i jämförelseområdena.

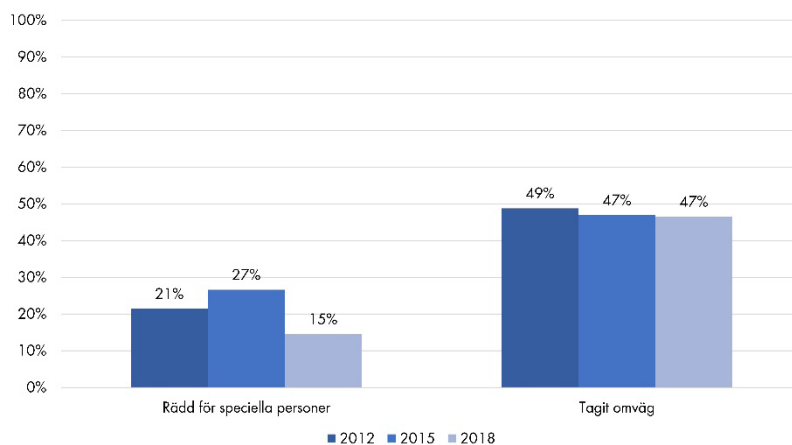
Otrygghet

Som nämnts ovan har tre olika frågor använts för att studera utvecklingen av upplevd otrygghet i bostadsområdet. Den första frågan handlar om respondenten känner sig trygg eller otrygg om hen går ut ensam sent på kvällen i bostadsområdet. Som illustreras i Figur 15 så har andelen som uppger att de känner sig trygga om de går ut ensamma sent på kvällen ökat från 43 procent 2012 till 55 procent 2015 och 2018, samtidigt har andelen som uppger att de känner sig otrygga minskat signifikant med omkring 20 procentenheter ($p=.007$). Det är viktigt att även uppmärksamma att andelen som uppger att de inte går ut ensamma sent på kvällen ökat, från 11 procent 2012 till 21 procent 2018 ($p=.091$). Så som frågan är utformad går det dock inte att säga något om orsaken till att dessa respondenter inte går ut ensamma sent på kvällen, det skulle kunna bero på att de känner sig otrygga men det kan också finnas andra förklaringar.⁶ Utöver frågan om huruvida respondenterna känner sig trygga eller otrygga i bostadsområdet så användes frågor om att det finns några speciella personer i området som respondenterna är rädda för och om de tagit en omväg för att undvika en speciell plats eller person i området (Figur 16). Andelen som uppgav att det fanns personer de

Figur 15. Andel som känner sig trygga respektive otrygga om de går ut ensamma sent på kvällen i bostadsområdet samt andel som uppger att de ej går ut ensamma sent på kvällen.

⁶ I Brås Nationella trygghetsundersökning (Brå, 2021) är det 6 procent som uppger att de inte går ut ensamma sent på kvällen p.g.a. att de känner sig otrygga.

Figur 16. Andel som angivit att de tagit en omväg för att undvika personer eller platser i området samt andel som angivit att det finns speciella personer i området de är rädda för.

var rädda för ökade något mellan 2012 och 2015 för att sedan nästan halveras till 2018 ($p=.084$). Andelen respondenter som uppger att de tagit en omväg för att undvika platser eller personer i området ligger däremot relativt stabilt över tid.

Utvecklingen i Sofielundsområdena skiljer sig till viss del från de båda jämförelseområdena (tabell 5). Andelen som uppger att de känner sig otrygga om de går ut sent på kvällen har som nämnts ovan minskat över tid i Sofielundsområdena. Motsvarande förändring syns inte i något av de båda jämförelseområdena. Där har andelen respondenter som uppger att de känner sig otrygga legat relativt stabilt över tid. Efter 2012 finns inte heller någon tydlig skillnad i andel otrygga mellan Sofielundsområden och de båda jämförelseområdena. I relation till jämförelseområdena fanns det 2012 en högre andel respondenter i Sofielundsområdena som angav att det i området fanns speciella personer de var rädda för, denna skillnad är dock borta 2018. När det gäller andelen respondenter som uppger att de tagit en omväg för att undvika personer eller platser i området så har Sofielundsområdena och de närliggande jämförelseområdena legat på ungefär samma nivå vid samtliga mättillfällen. Dock fanns det initialt en skillnad mellan Sofielundsområdena och de avlägsna jämförelseområdena, med en högre nivå av respondenter som uppgett att

de ibland eller ofta tagit en omväg för att undvika platser eller personer i området. Skillnaden mellan områden har minskat över tid och 2018 ligger de på nästan samma nivå, vilket förklaras av att andelen som uppger att de tagit en omväg ökat i de avlägsna jämförelseområdena.

Tabell 16. Andel som känner sig otrygga sent på kvällen i bostadsområdet, som angivit att de tagit en omväg för att undvika personer eller platser samt andel som angivit att det finns speciella personer i området de är rädda för i Sofielundsområdena och jämförelseområdena (ANOVA).

	Sofielund	Närliggande	Sig.	Avlägsna	Sig.
Otrygg sen kväll (%)					
2012	45.7	31.4	*	24.3	***
2015	25.8	29.1	es	23.2	es
2018	23.9	32.7	es	23.4	es
Sig.	** ^{ac}	es		es	
Speciella personer (%)					
2012	21.4	11.6	*	12.8	†
2015	26.6	15.5	*	17.9	es
2018	14.5	15.7	es	15.9	es
Sig.	† ^b	es		es	
Tagit omväg (%)					
2012	48.8	41.2	es	35.4	*
2015	46.9	45.2	es	34.0	†
2018	46.5	45.2	es	41.1	es
Sig.	es	es		es	

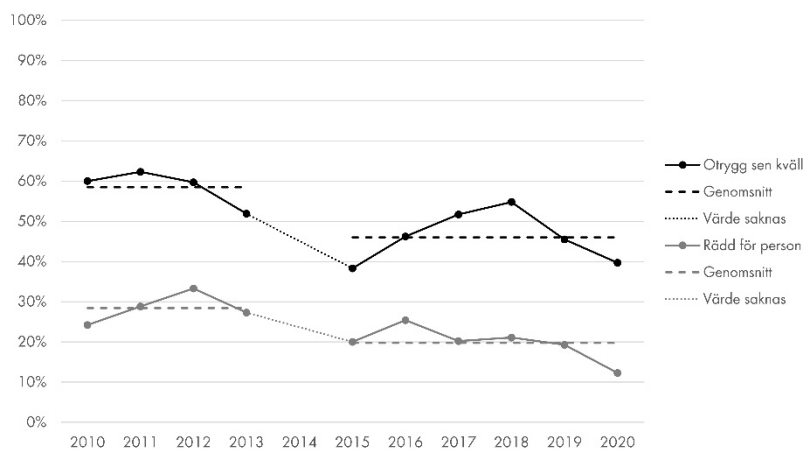
^a 2012 mot 2015, ^b 2015 mot 2018, ^c 2012 mot 2018

† p<.10, *p<.05, **p<.01, ***p<.001, es=ej signifikant

4.3.2 Polisens trygghetsmätning

Resultaten från Polisens trygghetsmätning kompletterar resultaten från Malmö områdesundersökning genom att täcka en längre tidsperiod och ge en mer fokuserad bild av hur utvecklingen sett ut i Södra Sofielund.

Figur 17 visar hur andelen som uppger att de känner sig otrygga om en de går ut ensamma sent på kvällen i området samt andelen som angett att det finns personer i området som de är rädda för utvecklats över tid. Såväl andelen otrygga som andelen respondenter som uppger att det finns speciella personer i området som de är rädda för har varierat över tid. En jämförelse av perioden innan respektive efter att Fastighetsägare BID Sofielund initierades visar dock att andelen respondenter som uppger att de känner sig otrygga om de går ut sent

Figur 17. Andel som känner sig otrygga om de går ut ensamma sent på kvällen samt andel som angivit att det finns speciella personer i området de är rädda för.

på kvällen minskat från 55 till 47 procent ($p < .01$). Andelen respondenter som angivit att det finns speciella personer i området de är rädda för ligger också i genomsnitt lägre under den senare delen av undersökningsperioden (25 % vs. 19 %, $p < .01$). I relation till de närliggande jämförelseområdena så är andelen som känner sig otrygga eller är rädda för specifika personer högre i Södra Sofielund, men skillnaderna har minskat över tid. Även i relation till de avlägsna jämförelseområdena låg Södra Sofielund högre under den första delen av undersökningsperioden, men under den senare delen finns dessa skillnader inte längre kvar. Utjämnningen beror till största delen på att andelen otrygga och andelen som är rädda för speciella personer i området minskat i Södra Sofielund. Denna positiva utveckling med minskande andel otrygga går inte att se lika tydligt i Malmö som helhet.

Även i Polisens trygghetsmätning finns frågor om i vilken utsträckning respondenterna oroas för att utsättas för olika typer av brott. Dessa frågor handlar om oro att utsättas för inbrott i bostaden, inbrott i förråd, källare eller likande, stöld eller skadegörelse av bil, mc, moped eller cykel i bostadsområdet samt oro för att utsättas för överfall eller misshandel i bostadsområdet. Dessa frågor har också slagits

samman till ett övergripande mått på oro ($\alpha > .80$). Indexet i sträcker sig från 0 till 12 och ett högt värde indikerar en hög nivå av oro.

Genomgående under alla år är att de flesta respondenter oroar sig för att deras fordon ska utsättas för stöld eller skadegörelse. Oron för att utsättas för detta är dock lägre under perioden efter att Fastighetsägare BID Sofielund initierades. Även oro att utsättas för överfall eller misshandel samt inbrott i bostaden har minskat över tid.

Det verkar inte finnas någon skillnad i nivån av oro att utsättas för brott mellan Södra Sofielund och jämförelseområdena, varken före eller efter Fastighetsägare BID Sofielund (se tabell 6). De avlägsna jämförelseområdena uppvisar en positiv utveckling precis som Södra Sofielund. I det närliggande jämförelseområdet verkar nivån av oro att utsättas för brott ligga mer stabilt. Som nämnts tidigare är det dock viktigt att tolka siffrorna för detta område med viss försiktighet i och med att urvalsramen förändrats.

Tabell 6. Oro att utsättas för brott bland boende i Södra Sofielund och jämförelseområdena (t-test).

	Sofielund	Närliggande	Sig.	Avlägsna	Sig.
Oro att utsättas för brott (0-12)					
Före	4.06	3.80	†	3.97	es
Efter	3.65	3.62	es	3.62	es
Sig.	*	es		***	

† p<.10, *p<.05, **p<.01, ***p<.001, es=ej signifikant

Sammanfattningsvis tyder resultaten på att otryggheten i form av hur stor andel av respondenterna som känner sig otrygga om de går ut ensamma sent på kvällen i bostadsområdet minskat över tid och i relation till jämförelseområdena är utvecklingen mer positiv i Sofielundsområdena. De analyser som fokuserar på Södra Sofielund visar att även andelen som uppger att det i området finns speciella personer de är rädda för ligger på en lägre nivå under den senare delen av undersökningsperioden. När det gäller oro att utsättas för brott så är trenden inte lika tydlig. I de analyser som omfattar hela Sofielund finns inga tydliga tecken på att nivån av oro förändrats över tid. Den del av resultaten som bygger på polisens trygghetsmätning tyder dock på att det skett en positiv utveckling i Södra Sofielund med lägre

nivåer av oro under perioden efter att BID Sofielund initierades. Motsvarande positiva utveckling syns också i de avlägsna jämförelseområdena.

4.4 Sammanhållning bland boende och förtroende för lokala myndigheter

Så här långt har vi i analyserna fokuserat på utvecklingen kopplat till olika typer av problem som brottslighet och otrygghet. I det här avsnittet ligger fokus i stället på utvecklingen av hur de boende upplever den kollektiva styrkan i området samt på hur förtroendet för lokala myndigheter så som Polisen och Malmö stad utvecklats över tid.

4.4.1 Kollektiv styrka

Nivån och utvecklingen av kollektiv styrka kan vara viktig för att förstå förändringar i brottslighet och otrygghet i ett område. Kollektiv styrka består av två delar, social sammanhållning och tillit mellan de boende i ett område samt de boendes vilja och förmåga att utöva informell social kontroll med syfte att upprätthålla lokala regler och normer. Måttet på social sammanhållning och tillit bygger på fem påståenden om bland annat i vilken utsträckning respondenterna upplever att de boende i området kommer väl överens, om de är hjälpsamma och pålitliga. Informell kontroll mäts genom fem frågor om hur sannolikt det är att boende i området skulle ingripa om någon till exempel klottrade på en husvägg, om det uppstod ett slagsmål eller om någon försökte göra inbrott i en bil. Dessa båda skalor kombineras till ett index som sträcker sig mellan 0 och 8 och avser att mäta kollektiv styrka. Ett högt värde indikerar en hög nivå av kollektiv styrka och indexet har en hög nivå av intern reliabilitet ($\alpha > .85$).

Nivån av kollektiv styrka har ökat i Sofielundsområdena under den studerade perioden, från 4.26 till 4.50 (se tabell 7). Ökningen syns både relativt informell social kontroll och social sammanhållning och tillit. Förändringarna är dock relativt små och inte signifikanta vilket tyder på att den kollektiva styrkan är stabil över tid, vilket också är det övergripande mönstret för Malmö i stort.

Den kollektiva styrkan Sofielundsområdena ligger samtliga år på ungefär samma nivå som i såväl de närliggande som de avlägsna

jämförelseområdena. Dock ligger nivån av kollektiv styrka betydligt lägre i Sofielundsområden än i Malmö som helhet ($p<.001$).

Tabell 7. Andel som känner sig otrygga sent på kvällen i bostadsområdet, som angivit att de tagit en omväg för att undvika personer eller platser samt andel som angivit att det finns speciella personer i området de är rädda för i Sofielundsområdena och jämförelseområdena (ANOVA).

	Sofielund	Närliggande	Sig.	Avlägsna	Sig.
Social sammanhållning (0-4)					
2012	2.02	2.26	es	2.36	es
2015	2.16	2.20	es	2.43	es
2018	2.20	2.28	es	2.36	es
Sig.	es	es		es	
Informell social kontroll (0-4)					
2012	2.17	2.27	es	2.32	es
2015	2.25	2.16	es	2.39	es
2018	2.30	2.26	es	2.38	es
Sig.	es	es		es	
Kollektiv styrka (0-8)					
2012	4.26	4.53	es	4.68	es
2015	4.38	4.35	es	4.82	es
2018	4.50	4.52	es	4.74	es
Sig.	es	es		es	

^a 2012 mot 2015, ^b 2015 mot 2018, ^c 2012 mot 2018

† $p<.10$, * $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$, es=ej signifikant

4.4.2 Förtroende för myndigheter

Att de boende har förtroende för lokala myndigheter kan vara en viktig del i ett framgångsrikt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Är förtroendet högt är det mer sannolikt att de boende är villiga att engagera sig och bidra till rättsprocessen genom att till exempel anmäla brott eller vittna.

Malmö områdesundersökning innehåller ett antal frågor som syftar till att mäta i vilken utsträckning respondenterna känner förtroende för Malmö stads arbete med trygghet och säkerhet samt om de anser att staden bryr sig om de lokala problemen. I Sofielundsområdena har respondenterna förtroende för stadens arbete med trygghet och säkerhet minskat kontinuerligt under den studerade perioden, från 68 procent 2012 till 58 procent 2018.⁷ Förändringen är dock inte signifikant. Förtroendet för stadens arbete med de här frågorna ligger

⁷ Formuleringen i påståendet om förtroende för Malmö stads arbete med trygghet och säkerhet förändrades något mellan datainsamlingen 2012 och 2015. I 2012 var påståendet formulerat som *Jag känner*

på ungefär samma nivå i Sofielundsområdena som i de båda jämförelseområdena. Även om förtroendet för stadens arbete med trygghet och säkerhet sjunkit under perioden så ligger andelen respondenter som anser att Malmö stad bryr sig om vad som händer i området relativt stabilt över tid, mellan 61 och 64 procent. Inte heller här finns några tydliga skillnader relativt jämförelseområdena.

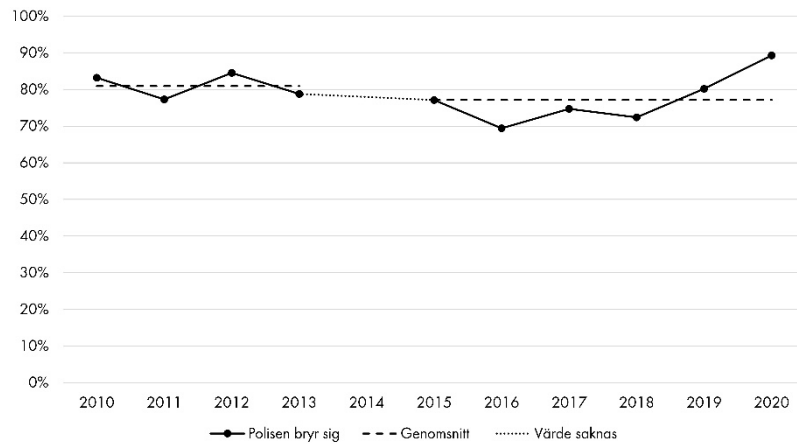
I Malmö områdesundersökning finns även en fråga om respondenternas förtroende för polisens arbete med trygghet och säkerhet. Här skedde det en tydlig nedgång mellan 2012 och 2015 då andelen som uppgav att de kände förtroende för polisens arbete med trygghet och säkerhet i området minskade från 73 till 49 procent ($p < .01$) för att sedan öka igen 2018 (64%, $p < .05$).⁸ Motsvarande mönster, med en nedgång 2015, återfinns i relation till frågan om respondenterna anser att polisen bryr sig om vad som händer i deras bostadsområde, skillnaderna är dock inte lika tydliga (2012: 69%, 2015: 59%, 2018: 64%) och frågan om respondenterna tycker att polisen gör ett bra arbete med att upprätthålla lag och ordning på allmän plats (2012: 55%, 2015: 48%, 2018: 57%). I relation till jämförelseområdena var det 2015 tydligt att andelen respondenter som uppgav att de kände förtroende för polisens arbete med trygghet och säkerhet var lägre i Sofielundsområdena (närliggande $p < .05$, avlägsna $p < .001$). I övrigt finns inga markanta skillnader mellan Sofielundsområdena och de båda jämförelseområdena, även om det i de avlägsna områdena generellt sett verkar finnas ett högre förtroende för polisens arbete.

Även i Polisens trygghetsmätning tillfrågas respondenterna om de anser att Polisen bryr sig om de problem som finns i området där respondenten bor. Som illustreras av figur 18 så finns det viss variation i hur stor andel av respondenterna som anser att polisen bryr sig om de lokala problemen men generellt sett så är det stabilt över tid. I de

---

stort förtroende för Malmö stad. Inför datainsamlingen 2015 ändrades formuleringen till *Jag känner stort förtroende för Malmö stads arbete med trygghet och säkerhet.* Detta kan ha påverkat hur respondenterna besvarat frågan.

⁸ Se föregående not angående förändring av hur påståendet är formulerat.

Figur 18. Andel som anser att Polisen bryr sig om de problem som finns i området.

tre senaste mätningarna har andelen som anser att polisen bryr sig om de lokala problemen dock ökat kontinuerligt. Även i jämförelseområdena är andelen som anser att polisen bryr sig om de lokala problemen relativt stabil över tid. Det finns inte heller några tydliga skillnader mellan Södra Sofielund och jämförelseområden avseende i vilken utsträckning de boende upplever att polisen bryr sig om de lokala problemen.

För att sammanfatta så visar resultaten att den kollektiva styrkan i Sofielundsområden ligger på en stabil nivå över tid. Sofielundsområdena skiljer sig inte nämnvärt från jämförelseområdena avseende vare sig nivå eller utveckling. Förtroendet för både Malmö stad och polisen verkar dock variera mer över tid.

4.5 Fastighetsägares upplevelser av BID-samarbetet

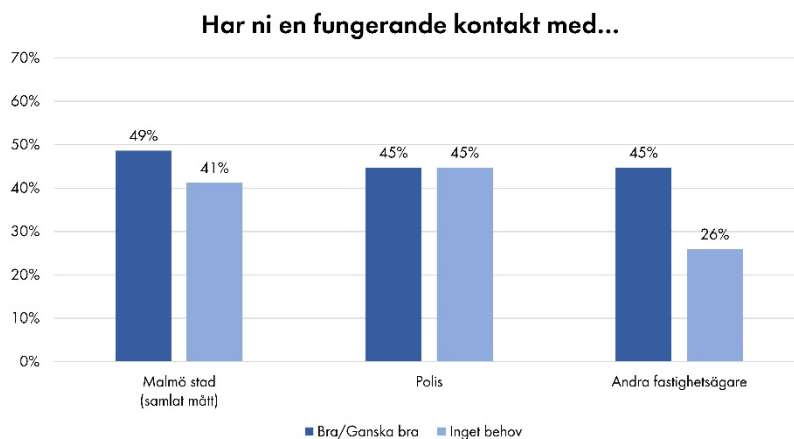
Följande avsnitt behandlar den fastighetsägarenkät som skickades ut till 300 fastighetsägare vilka under våren 2020 stod som registrerade lagfarna ägare till minst en fastighet inom ramen för antingen BID Sofielund och/eller BID Möllevångens geografiska upptagningsområde. Vissa jämförelser kommer även göras med svar från en fastighetsägarenkät som genomfördes 2015 (se Kronkvist & Ivert, 2017). Till skillnad från övriga kapitel i denna rapport har alltså denna del ett bredare fokus utöver enbart Sofielundsområdena. Fokus kommer i

den här delen ligga på hur fastighetsägarna ser på samverkan med andra fastighetsägare och lokala myndigheter.

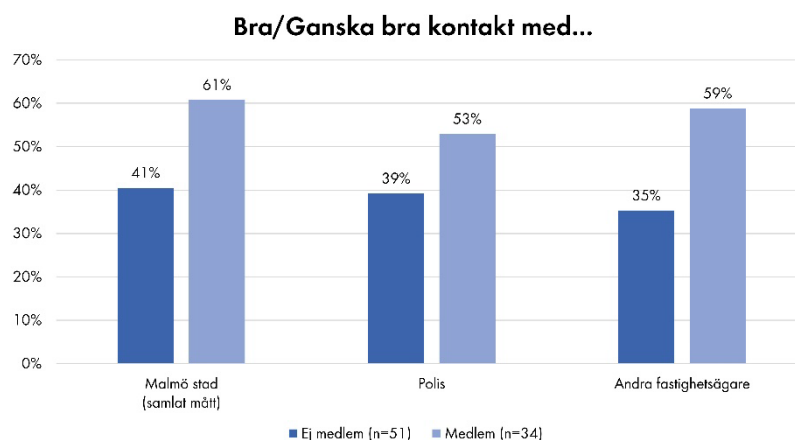
4.5.1 Kontakt med lokala myndigheter och andra fastighetsägare

I fastighetsägarenkäten ställdes ett antal frågor kopplat till hur fastighetsägarna upplevde kontakten med lokala myndigheter samt andra fastighetsägare i området. Svartalternativen var "Bra kontakt", "Ganska bra kontakt", "Dålig kontakt" och "Inget behov av kontakt".

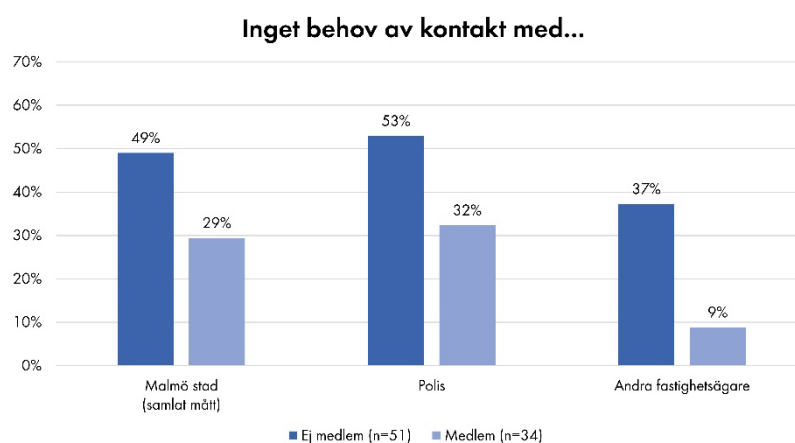
Omkring hälften av fastighetsägarna upplevde en bra eller ganska bra kontakt med Malmö stad (samlat mått på flera olika förvaltningar), polisen och andra fastighetsägare i området (Figur 19). Samtidigt var det många fastighetsägare som angav att de inte hade något behov av kontakt med varken Malmö stad eller polisen. Däremot var det en lägre andel, drygt en fjärdedel, som upplevde att de inte hade behov av kontakt med andra fastighetsägare i närområdet.

Figur 19. Andel fastighetsägare som upplever en Bra/Ganska bra eller Inget behov av kontakt med lokala aktörer.

Figur 20. Andel medlemmar/icke-medlemmar som upplever en Bra/Ganska bra kontakt med lokala aktörer.

Figur 21. Andel medlemmar/icke-medlemmar som inte upplever något behov av kontakt med lokala aktörer.

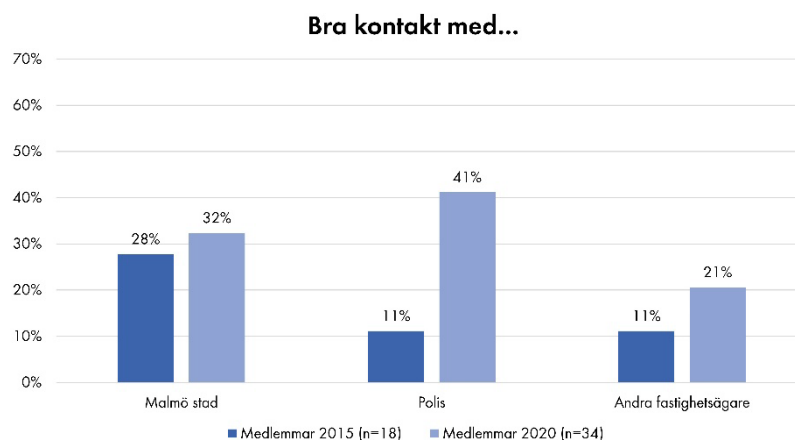
Genom att dela upp enkätsvaren mellan fastighetsägare som är medlemmar respektive inte medlemmar i BID Malmö framgår att medlemmar generellt sett upplever att de har bättre kontakt med såväl Malmö stads olika förvaltningar som polisen samt andra fastighetsägare i närområdet (Figur 20). Samtidigt visar resultaten även att fastighetsägare som inte är medlemmar generellt sett upplever ett lägre behov av kontakt med just Malmö stad, polisen och andra fastighetsägare (Figur 21). Omkring hälften av fastighetsägarna som inte är

medlemmar uppger att de inte har något behov av kontakt med varken Malmö stads olika förvaltningar eller polisen. Det är omkring 20 procentenheter mer än fastighetsägare som är medlemmar. På samma sätt är det omkring var tredje icke-medlem som uppger att de inte har något behov av kontakt med andra fastighetsägare i närområdet, motsvarande andel för medlemmar är knappt en av tio.

Sammanfattningsvis går det att konstatera att en större andel av fastighetsägarna som är medlemmar i BID Malmö upplever en bra/ganska bra kontakt med såväl lokala myndigheter som andra fastighetsägare i närområdet jämfört med fastighetsägare som inte är medlemmar. Samtidigt behöver dessa resultat ställas i relation till att det är betydligt färre icke-medlemmar som upplever ett behov av kontakt med dessa aktörer. Med andra ord, det är möjligt att BID-samarbetet bidrar till att medlemmar upplever en bättre kontakt med lokala myndigheter och andra fastighetsägare, samtidigt är det möjligtvis så att dessa fastighetsägare är medlemmar i organisationen *på grund av just den anledningen* – att de är i behov av kontakt med berörda aktörer.

Som tidigare nämnts genomfördes även en fastighetsägarenkät 2015. Av flera anledningar är det dock svårt att göra direkta jämförelser. Bland annat är det ett större geografiskt område som inkluderats 2020 och därmed även andra fastighetsägare. Med dessa begränsningar i åtanke genomförs dock en jämförelse mellan medlemmars svar 2015 (n=18) med medlemmars svar från 2020 (n=34) nedan.

Figur 22. Andel fastighetsägare som upplever Bra kontakt med lokala aktörer 2015 respektive 2020.

En enkel jämförelse visar att det är i princip identiska resultat 2015 som 2020. Med andra ord upplever en lika stor andel av medlemmarna (50-60%) en bra/ganska bra kontakt med både Malmö stad, polisen och andra fastighetsägare 2015 som 2020 (redovisas ej i diagram här). En närmare granskning av de specifika svarsalternativen visar däremot att en betydligt större andel medlemmar har svarat "bra kontakt" snarare än "ganska bra kontakt" 2020 jämfört med 2015 i relation till polisen och andra fastighetsägare (Figur 22).

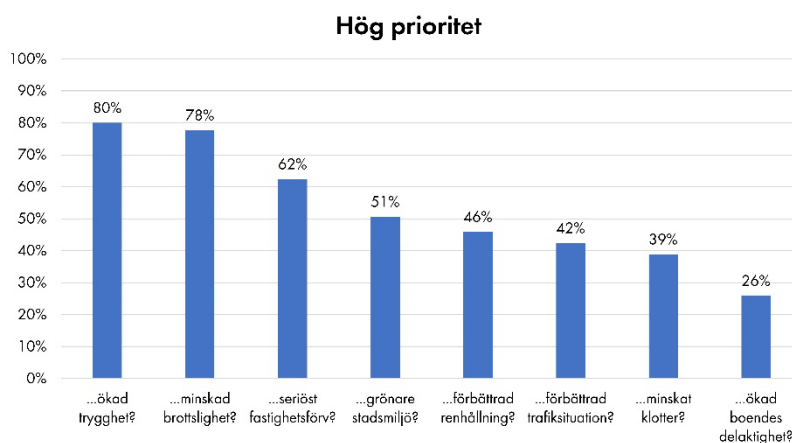
Fastighetsägare kunde även med egna ord uttrycka om det finns förslag på hur kontakt med lokala myndigheter och andra fastighetsägare kan förbättras. I dessa svar lyftes bland annat fram att kontakten med Malmö stad skulle kunna förbättras om staden såg fastighetsägarna som samarbetspartners, om det skapades arenor för samarbete samt att kontakten skulle kunna förbättras genom bättre samordning. I relation till Polisen lyfte fastighetsägarna att kontakten skulle kunna förbättras om det fanns tydligare och enklare kontaktvägar samt om polisen var mer närvarande i området även när det inte hänt något särskilt. Även när det gäller förslag på hur kontakterna mellan fastighetsägare kan förbättras så lyfts möjligheten till möten och att skapa kontaktnät fram som viktigt.

4.5.2. Prioriteringsområden och uppfattningar om BID-samarbetet

I fastighetsägarenkäten ombads fastighetsägare ta ställning till i vilken utsträckning Fastighetsägare BID Malmös arbetet kring områdesutveckling borde prioritera olika frågor. Svartalternativen var "Hög prioritet", "Medel prioritet" eller "Låg prioritet". Resultaten i Figur 23 visar att likt tidigare fastighetsägarundersökningar (se Kronkvist & Ivert, 2017) anser omkring 80 procent av fastighetsägarna att områdesutvecklingen borde prioritera frågor som rör ökad trygghet och minskad brottslighet. Lägst andel fastighetsägare, omkring en fjärdedel, anser att områdesutvecklingen bör prioritera att öka de boendes delaktighet.

Fastighetsägare kunde även med egna ord uttrycka om det finns några andra fokusområden som borde prioriteras och här lyfter de frågor kopplade till bl.a. sophantering, renhållningen och belysning. Samtidigt finns det även svar som lyfter blicken bortom den fysiska miljön och syftar till ett behov av att fokusera mer på de sociala frågorna:

"De socioekonomiska aspekterna bland de boende måste prioriteras nu när man fått ner öppen narkotikaförsäljning och synlig kriminalitet, även om det självklart gäller att hålla fast i även detta."

Figur 23. Andel fastighetsägare som upplever att arbetet bör fokusera på olika fokusområden.

Avslutningsvis bör det noteras att av de fastighetsägare som besvarade fastighetsägarenkäten, och som för tillfället inte var medlemmar, var det hälften som inte kände till BID Malmö. En fastighetsägare skriver som svar på frågan "Har ni förslag på hur kontakt och samverkan kan öka mellan fastighetsägare/bostadsrättsföreningar/byalag i närområdet?":

"Gärna någon slags förening såsom Bid. Vi visste bara inte att man kunde vara medlem."

4.6 Nyckelinformanternas erfarenheter av arbetet med Fastighetsägare BID Sofielund

Följande avsnitt redovisar resultaten från de intervjuer som har gjorts med nyckelinformanter som är medlemmar i föreningen och har god kännedom om Sofielundsområdena och Fastighetsägarna BID Sofielunds arbete. Representanter från polismyndigheten, fastighetsägare och bostadsrättsföreningar samt lokala aktörer från föreningslivet och även verksamhetsledaren från BID Malmö har intervjuats. Flera av de intervjuade personerna är även boende i området.

4.6.1 Samverkan i en samverkansorganisation

En av de tydligaste framgångarna med Fastighetsägare BID Sofielunds arbete är samverkan. Samtliga intervjupersoner anger vikten av att vara flera aktörer som arbetar tillsammans för att lyfta Sofielundsområdena och genom samarbete bli en starkare kraft med större möjlighet att påverka. Några av intervjupersonerna nämner också vikten av att kunna använda sig av BID för att sprida samhällsinformation till boende och exempelvis vara den aktör som bjuder in till medborgardialog. Genom att ha ett gemensamt möte där flera aktörer är närvarande och BID är den part som bjuder in till möte kan det verka avdramatiserande och samtidigt visa boende att man är flera krafter som tillsammans vill uppnå förändring i områdena. Flera av de personer som har intervjuats menar att samverkan är nyckeln till att BIDs arbete fungerar och en av intervjupersonerna sammanfattar det som:

”Summan är att BIDen har gjort att vi är en samlad kraft, hjärnor, medel som gör att området blir mycket bättre än om vi hade försökt göra det själva. Vi har andra områden där vi har problem som inte ens är en fråga här”.

Bland de intervjupersoner som hade behov av kontakt med myndigheter upplevdes det som om att kontakten hade förbättrats sedan BID initierades. Det fanns lättare och tydligare kontaktvägar och de intervjupersoner som i dag inte hade något behov av kontakt med myndigheterna så nämndes det att det säkert inte skulle vara några problem att komma i kontakt om behovet skulle uppstå då BID hade bidragit till att skapa ett kontaktnätverk. Många aktörer nämnde att kommunikationen till de boende var väldigt bra. Det finns mycket och aktuell information som kommer från föreningens sida. Kommunikationen sker främst via nyhetsbrev som skickas till de boende, och uppdateringar via hemsida och sociala medier. Något som det däremot fanns önskemål om hos några var att förbättra kommunikationen mellan medlemmarna främst kring vilka aktiviteter som pågår så att de inte skulle konkurrera med varandra, utan snarare skapa kännedom om vad de andra aktörerna hade för aktiviteter och kunna planera därefter.

Något som oundvikligen påverkade samverkan och kommunikationen till viss del var Coronapandemin. Bland annat så har föreningsmöten fått ske digitalt och i mindre utsträckning än tidigare. Det har också inneburit utmaningar när det kommer till att samverka mellan aktörer, men även gällande kontaktskapande arbete när det kommer till myndigheter och de boende. Gällande aktiviteterna i området så ställdes merparten in till en följd av pandemin och drabbade de boende i olika grad.

4.6.2 Effekter av BID Sofielunds arbete

En del av intervjuerna ägnades till att prata om effekterna av BID Sofielunds arbete i Sofielundsområdena. *Samtliga* intervjupersoner lyfter att det har skett en positiv utveckling i Sofielundsområdena och mer specifikt i Seved. Det är framförallt en känsla av att det ”*har blivit bättre*” och att det har skett en förändring i området. Intervjuerso-

nerna pratar främst om utvecklingen i ogripbara och generella termer som att *"det går på rätt håll"* och att man har *"tagit tillbaka sitt område"*.

En lokal aktör som har verksamhet i området sedan flera år tillbaka säger kring utvecklingen i området:

"Vi märker det framförallt ja men på attityden, kulturen i området, känslan som vi kan ta på, öppenheten hos människor, som vågar prata med varandra mer. Och att man vågar säga 'hej' till en främling oftare. Den känslan kan man ta på mycket mer idag än vad man kunde för 6-7 år sen".

Det nämns också mer konkreta tecken på att en positiv utveckling har skett som till exempel att omflyttningen i området har blivit mindre och att värdet på lägenheter har ökat.

Gällande brottsligheten så menar de flesta av de som har intervjuats att den har minskat. Likt den positiva utvecklingen som intervjupersonerna nämnde så beskrivs även minskningen i brottslighet i generella termer. De intervjuade personer som även är boende i området menar att polisen har rensat det kriminella och det dåliga i området, att gängen har försvunnit och att brottsligheten har gått ner. Vidare nämner flera av de andra aktörerna att det är främst den öppna droghandeln som man upplever har försvunnit helt eller i varje fall reducerats kraftigt.

Representanterna från polismyndigheten har en något mer nyanserad bild kring utvecklingen av brottsligheten. De lyfter likt de andra aktörerna att den öppna droghandeln har minskat, men också att det kvarstår en liten del av droghandeln. En av representanterna från polisen menar också att nyrekryteringen till kriminella gäng har minskat och att den kriminella återväxten varit i stort sett obefintlig. Däremot har det även skett en ökning av vissa brott, så som antalet narkotikabrott som har anmälts. Detta beror dock på att polisen har haft en ökad närvaro i området och således har kunnat arbeta mer effektivt kring narkotikaärenden. De övervakningskameror som sattes upp i området gjorde också att narkotikabrotten ökade eftersom polisen kunde arbeta aktivt med just dessa brott.

Sett till tryggheten hos de boende i området så anger flera av intervjupersonerna att tryggheten har ökat. Några nämner att de övervakningskameror som sattes upp har haft en del i det då kamerorna gjorde så att den öppna droghandeln och gängen försvann, och att kamerorna blev en stor tillgång i polisens arbete. En annan del i att tryggheten har ökat i området förklaras i termer av att synliga ordningsstörningar har förbättrats sedan BID startade. Till exempel vid uppkomst av klotter saneras det snabbt och minskar på så vis otryggheten då området inte ser nedgången ut.

En konkret händelse som tillskrivs BIDs initiativ är att trafiken vid Rasmusgatan leddes om för några år sedan. Utifrån hur området var byggt så var det tidigare enkelt köra in i området från en del, köpa droger och sedan köra ut från området från en annan del, lite som en "drive-thru" som en av intervjupersonerna benämnde det. BID var drivande i frågan om att leda om trafiken och fick bland annat dit trafik hinder. Detta menar några av intervjupersonerna har minskat otryggheten hos de boende.

En annan viktig del, som även den anses vara BIDs förtjänst, är att man har fått bort så kallade "oseriösa fastighetsägare" i området. Detta nämns av samtliga kategorier av aktörer: polisen, fastighetsägare, lokala aktörer och verksamhetsledaren. Oseriösa fastighetsägare i området var tidigare ett problem som bland annat innebar grav misskötsel av fastigheter där det bland annat fanns skadedjur, trasiga tvättstugor samt dålig kännedom om vilka som var hyresgäster. Dessa fastighetsägare har lämnat området och detta har lett till tryggare fastigheter enligt vissa intervjupersoner. De tidigare slumfastigheterna har nu rustats upp och anses också vara något som bidrar till att öka tryggheten i området. Några nämner också att nedskräpningen i området har blivit bättre, vilket ger ett trevligare och tryggare intryck. Att nedskräpningen har minskat beror enligt flera intervjupersoner på stor del till den städpatrull som verkar i området.

Något som även lyfts av flera av intervjupersonerna, utöver konkreta händelser som BID har ansvarat för såsom leda om trafik och städpatrull, så finns det en svårighet att peka på om det enkom är BID

som har bidragit till den positiva förändringen i området eller om det beror på en kombination av andra insatser i området. Flera insatser pågår parallellt och det är inte enkelt att veta just vad som har haft en effekt kring utvecklingen gällande trygghet och brottslighet. Gällande narkotikahandeln på Sevedsplan så kan övervakningskamerorna anses vara en del i minskningen där BID-föreningen var drivande i att få tillstånd att installera kamerorna. Samtidigt är det viktigt att notera att polisens ökade närvaro i området (framförallt) beror på att Södra Sofielund finns med på Polisens lista över särskilt utsatta områden, något som är förknippat med ökade resurser. Eftersom olika myndigheter är aktiva i området oavsett om det finns en BID-förening eller inte gör det svårt att säga om det är just samverkansorganisationen som har haft effekt kring den positiva utvecklingen. Oavsett så är intervjupersonerna rörande överens om att Sofielundsområdet har utvecklats i en positiv riktning.

Ett annat resultat som uppkom var vikten av att det sker positiva händelser och aktiviteter i området. Detta nämndes i synnerhet av de lokala föreningarna och de som är boende i området. Att det sker positiva händelser och aktiviteter i området lyftes som en del i det trygghetsskapande arbetet och som en motpol till att det inte bara sker negativa händelser i Sofielundsområdena. En del i att det händer positiva saker var att få de boende engagerade i sitt område och också kunna erbjuda dem aktiviteter, eller anordna "*positiva trygghetsskapande aktiviteter*" för de boende som en intervjuperson uttryckte det. En annan del i hur det lyftes var också att visa på vikten av framförallt myndigheters närvaro på just Seved. En lokal aktör menar att om man ska arbeta med frågor som rör Seved så borde det vara bättre om det finns en mötesplats där man kan samlas och samtala kring dessa frågor. Just nu finns ingen eller låg närvaro på Seved vilket ses som negativt. Till följd av att det i nuläget saknas så har en av de (andra) lokala aktörerna valt att påbörja planer för en ny mötesplats för att kunna ordna sociala insatser.

Ytterligare en aspekt upplevs som viktig bland nästan samtliga intervjuade är hur BIDs arbete är långsiktigt. Att förändra ett område är inget som görs skyndsamt utan är en process som tar lång tid. Den förståelsen finns hos aktörerna och de upplever att den även finns

hos de boende i området. En fördel med BID menar flera är just att det inte är ett projekt utan anses vara ett långsiktigt arbete som görs i samverkan. I nuläget har arbetet pågått i 7-8 år och några nämner att det kan ta 10–15 år innan de negativa trenderna i området kan ha vänt helt. Som en representant från polismyndigheten uttrycker det:

”Man måste komma ihåg att det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i området är en långsiktig process.”

4.6.3 Ett sårbart område

Något som framkom i samband med intervjuerna var att det ofta var Seved som refererades till som Sofielundsområdena, och Södra och Norra Sofielund nämndes i stort sett aldrig. Seved lyftes också som ett utsatt område generellt sett av flera intervjupersoner i den bemärkelse att området har varit utsatt under en lång period. Det nämns bland annat att en stor del av de boende har en lägre socioekonomisk status, det finns låga skolresultat i området och många nyanlända personer som bor i området är i behov av insatser från myndigheter. En annan del var att området ansågs vara ganska skört. Det har skett en klar förbättring gällande trygghet och brottslighet i Sofielund men att tryggheten snabbt kan raseras baserat på områdets historik. En intervjuperson nämnde också att just för att området har haft problem så pass länge att det därför inte krävs så många eller stora händelser ska ske för att det man har jobbat hårt med att bygga upp i flera år kan förstöras väldigt lätt.

I relation till att vara ett utsatt område nämner också representanter från polisen och ett par lokala aktörer att man inte kan ”släppa området” ännu. Även om man har kommit en god bit på vägen med att göra Sofielundsområdena till tryggare och säkrare områden så har man fortfarande en bit kvar att nå. Det finns fortfarande en del kriminalitet i området och tryggheten har ökat men är fortfarande inte särskilt hög. En av de lokala aktörerna beskriver utvecklingen i Sofielund och utsattheten så här:

”Så det fanns en beskrivning före BID och det finns en beskrivning efter BID. Det har gått i rätt riktning. Men, man kan inte göra en insats och tro att den sen ska hålla om man inte underhåller det.”

Om man "släpper området" så finns det stor risk att det blir en återväxt av kriminalitet och arbetet med att trygga upp Sofielundsområdena är ogjort. Det nämns att det är en balansgång mellan polisära resurser och närvaro och den aktuella problembilden som finns i områdena nu.

En annan aspekt som ansågs vara en sårbarhet för området är vikten av nyckelpersoner, eller eldsjälur, som är engagerade i BID och området. Något som lyfts av flera personer har varit hur otroligt viktigt verksamhetsledaren har varit för att driva fram arbetet som BID gör. I de intervjuer som har gjorts har representanter från poliser, fastighetsägare och lokala föreningar visat stort engagemang för området. Eftersom BID är en organisation som bygger på frivilligt medlemskap och inget krav på motprestation utöver att betala medlemsavgift så kan det resultera i att de drivande krafterna beror på de enskilda individernas insats. De intervjuerpersoner som har intervjuats har i många fall kanske gjort mer än det som deras uppdrag har krävt. Det skulle också innebära en sårbarhet om dessa personer försvinner.

Ytterligare en punkt som nämns av några intervjuerpersoner, främst hos de som även är boende i området, är hur rykte och den mediala bilden påverkar Seved. I media har det förekommit skrivelser i negativ bemärkelse gällande Seved och detta är något som har lyfts av några intervjuerpersoner. Till exempel säger en representant från en bostadsrättsförening att det är en specifik händelse som har rapporterats av media ett flertal gånger trots att nyheten är flera år gammal. De boende är medvetna om att medierna rapporterar om en gammal händelse men andra kanske tror att det är något som har inträffat nyligen. En annan representant från fastighetsägarsidan säger också att när deras nya hyresgäster flyttar in till området så har de den "mediala bilden" av Seved men att de senare ser att den (negativa) bilden inte överensstämmer med hur det faktiskt är i området. Att Seved mestadels nämns i ofördelaktiga termer är något som påverkar de boende. En intervjuerperson berättar om att personer har avböjt att komma till området "*bara för att det är Seved*". Utöver rykten och den mediala bilden av Seved så hade ett par intervjuerpersoner (som även var boende i området) reaktioner kring av Seved kvarstår på listan för särskilt utsatta områden. Detta var något som lyftes som negativt

för att det skulle innebära att ryktet kring Seved kvarstår även om de själva inte upplever området som särskilt utsatt.

4.6.4 Framtiden

Utöver de effekter som har märkts av i Sofielundsområden så lyftes även tankar och eventuella farhågor kring det framtida arbetet för föreningen och området. Något som blev tydligt i samtalen var att det var en känsla och uttryck av att "det värsta" i området har nu försvunnit. Alltså att den öppna droghandeln har minskat kraftigt, tryggheten har ökat och att det går i rätt riktning. Det öppnar också upp för att andra typer av insatser nu kan genomföras. Verksamhetsledaren nämner att de i början av BID försökte skapa mötesplatser men som dessvärre blev tillhåll för kriminalitet och att det istället behövde vara fokus på att få bort kriminalitet än att skapa trivsel i området. Däremot är området nu i ett annat skede att sådana insatser kan bli aktuella. Några nämner också att nu när det mest akuta är åtgärdat kan man nu jobba mer förebyggande. Att till exempel kunna göra fler insatser riktade till att förhindra kriminalitet så som att satsa på skolorna och skolresultaten, sociala insatser mot unga och att flickorna kan få lite mer uppmärksamhet nu. Ett förebyggande arbete kring insatser hos barn och föräldraskap kan nu också göras. Det lyftes att det nu går att växla över till *andra* typer av insatser än vad som var möjligt för 6–7 år sedan. En farhåga som är relaterat till att de mest akuta problemen nu är borta är att man nu kanske riskerar att "tappa fart" i arbetet och att relevanta aktörer tappar intresset för området framgent.

Något som lyftes som en utmaning för BIDs framtid gällde ekonomin. Även om det nämndes att en av fördelarna med BID var just dess långsiktighet och inte projektbaserade arbete så krävs det fortfarande en god budget för att kunna upprätthålla arbetet. BID bygger på medlemskap och om medlemmar inte längre ser ett syfte med att vara med i föreningen så finns det heller inget fortsatt arbete. Staden som står för en stor del av inkomsten och som ju är en politiskt driven organisation kan påverka föreningens arbete i hög grad.

Framöver så nämner verksamhetsledaren att de kommer att fortsätta jobba med sina mål. Flera av målen som föreningen har kring trygghet, ordning och reda har redan eller är på god väg att uppfyllas och de kommer att fortsätta att arbeta för att förbättra området ytterligare. Ett av de mer konkreta målen är att minska omflyttningen i området ännu mer.

Verksamhetsledaren och representanterna från polisen fick också frågor om den relativt nystartade BIDen på det närliggande området Møllevången. Områdena skiljer sig i mångt och mycket: Sofielundsområdena har främst boende medan Møllevången har ett helt annat näringsliv och nattliv i kombination med boende. Det kommer att ställa andra krav på insatser från BIDs håll. Man har från BIDS sida börjat jobba med kulturaktiviteter främst för att locka folk och barnfamiljer och på så vis försöka få bort det negativa i området. En stor fördel som nämns är att man nu har erfarenhet av att arbeta i en samverkansorganisation och kan ta det med sig in i arbetet med BID Møllevången. Även om förutsättningarna ser lite annorlunda ut kring typer av insatser och näringsliv så har man med sig strukturen och samarbetsformen för en BID.

5. DISKUSSION

Syftet med föreliggande rapport har varit att öka kunskapen om brottsförebyggande arbete i urbana bostadsområden genom att undersöka om arbetet inom ramen för Fastighetsägare BID Sofielund bidragit till att minska brottsligheten och öka tryggheten i lokalområdet. En första uppföljning av utvecklingen i området gjordes 2017, drygt två år efter att föreningen bildats. En av slutsatserna i den uppföljningen var att ytterligare studier behövs för att kunna identifiera långsiktiga förändringsprocesser som BID Sofielund skulle kunna bidra till. Det har nu passerat drygt fem år sedan BID Sofielund bildades och i föreliggande rapport beskrivs utvecklingen i området under denna period. Under dessa år har en mängd olika insatser genomförts i området och ambitionen med föreliggande rapport är inte att utvärdera någon av dessa insatser specifikt utan snarare att utgå från ett mer övergripande perspektiv och försöka identifiera effekter av att föreningen varit aktiv i området.

I rapporten har utvecklingen i Sofielund studerats med utgångspunkt i data från flera olika informationskällor. Utvecklingen har dessutom jämförts med utvecklingen i andra delar av Malmö för att kunna skilja de trender som är unika för Sofielund från de som snarare är en del av en mer generell trend. I detta avslutande kapitel sammanfattas och diskuteras de resultat som presenterats ovan.

5.1 Utvecklingen av lokala ordningsstörningar och brottslighet

Generellt sett verkar det som om den lokala problemnivån i Sofielundsområdena utvecklats i positiv riktning under den studerade perioden. Resultaten från Malmö områdesundersökning och från Polisens trygghetsmätning visar att problemnivån minskat över tid och även om problemnivån fortfarande är högre i Sofielundsområdena än i jämförelseområdena så har skillnaderna minskat. Den positiva utvecklingen gäller inte alla typer av ordningsstörningar men syns

både i relation till såväl fysiska (nedskräpning och nedgångna byggnader) som sociala ordningsstörningar (folk som bråkar och ungdomsgång).

Mönstret är tydligare i den del av analysen där Södra Sofielund är i fokus. Detta skulle kunna bero på flera olika saker. En förklaring är att det är i just det området de flesta insatser som syftat till att komma åt ordningsstörningar satts in. En annan förklaring skulle kunna vara att detta var det område som från början hade den absolut högsta problemnivån och att det är lättare att se en förändring från mycket höga problem nivåer än vad det är att identifiera förändringar i områden där problemnivån är hög men inte på den nivå som den var i Södra Sofielund. Viktigt att komma ihåg är också att underlaget i denna del av analysen är större vilket innebär att de förändringar som har skett framträder tydligare. Att det skett en positiv utveckling avseende ordningsstörningar är något som även lyfts i intervjuerna med nyckelinformanterna som menar att det har blivit lugnare, renare och att vissa hus har rustats upp vilket gör att områdena inte ser lika nedgångna ut längre.

Generellt har även de undersökta brottstyperna utvecklats i positiv riktning sedan BID Sofielund initierades. Sedan 2015 har egendomsbrotten minskat markant i Sofielundsområdena vilket främst drivs av en nedgång i skadegörelsebrotten. Det finns även tecken på att våldsbrottsligheten i offentlig miljö har minskat under samma tid. Däremot är dessa trender inte unika för Sofielundsområdena utan generellt sett går det att konstatera att både egendomsbrott och våld i offentlig miljö även har minskat i jämförelseområdena. Med andra ord innebär detta att utvecklingen i Sofielundsområdena inte är unik. Mot bakgrund av detta går det alltså inte att säga att arbetet i Sofielundsområdena har varit vare sig mer eller mindre effektivt jämfört med arbetet i andra delar av staden.

Till skillnad från de andra undersökta brottstyperna i rapporten visar analysen av anmälda narkotikabrott ett något annat utvecklingsmönster. Faktum är att det har varit en markant ökning av antalet

anmälda narkotikabrott i såväl de närliggande som avlägsna jämförelseområden samt i resterande delar av Malmö sedan 2015.⁹ Det har även skett en ökning i Sofielundsområdena trots en initial nedgång. Däremot pekar resultaten på att Södra Sofielund ligger på lägre nivåer under i princip hela studieperioden. Med andra ord verkar det ha skett en förändring i det polisiära arbetet gentemot narkotikabrott i stora delar av staden – inklusive delar av Sofielundsområdena – men inte i samma utsträckning i Södra Sofielund. Så den huvudsakliga frågan i sammanhanget är varför utvecklingen av den anmälda narkotikabrottsligheten i Södra Sofielund skiljer sig från den i jämförelseområdena.

Även om det finns olika tolkningar av detta resultat så är vår samlade bedömning att detta, tillsammans med resultaten från tidigare studier och övriga informationskällor, tyder på att den öppna hanteringen och försäljningen av narkotika i Södra Sofielund och Seved har minskat.

Det är tänkbart att den polisiära kamerabevakningen som implementerades mellan 2015 och 2016 ledde till ett ökat antal anmälningar på grund av ökade möjligheter att upptäcka och beivra narkotikabrottsligheten i området (Kronkvist m.fl. 2019). Detta har i sin tur bidragit till att området har blivit mindre attraktivt som nod för hantering och försäljning av narkotika. Tillsammans med indikationer på en minskad anmäld våldsbrottslighet i offentlig miljö (som kan vara ringar på vattnet av en minskad öppen drogscen) och indikationer på minskade problem med ordningsstörningar enligt boendeundersökningar (t.ex. ungdomsgång) så är slutsatsen att den öppna hanteringen och försäljningen av narkotika i Södra Sofielund och Seved har minskat betydligt. Detta bekräftas även av flera intervjupersoner som påpekar att just denna problematik har om inte försvunnit helt så i vart fall minskat kraftigt under senare år. Däremot är det sannolikt att den hantering och försäljning av narkotika som försvunnit från Södra Sofielund och Seved sannolikt har omfördelats till andra platser (se även Kronkvist m.fl., 2019), exempelvis till andra delar av Sofielundsområdet.

---

⁹ Statistik från Brottsförebyggande rådet visar att antalet anmälda narkotikabrott faktiskt har följt en tydlig uppåtgående trend i hela Region Syd under samma tidsperiod.

Den polisanmälda brottsligheten visar en sida av brottsutvecklingen i Sofielundsområdena som i den här rapporten kompletteras med självrapporterad utsatthet för brott. I Malmö områdesundersökning där Sofielundsområdena representeras av relativt få respondenter går det inte att urskilja några tydliga förändringar över tid. Det finns en indikation på att utsatthet för personbrott ökat mellan 2015 och 2018 men eftersom uppgiften bygger på så pass få individer går det inte att dra några slutsatser utifrån detta. Polisens trygghetsmätning omfattar fler respondenter vilket innebär att resultat om ovanliga utfall som utsatthet kan anses vara mer stabila. Utifrån dessa data är det dock endast möjligt att undersöka utvecklingen avseende egendomsbrott. Resultaten från Polisens trygghetsmätning visar att andelen som utsatts för stöld är lägre under perioden efter det att BID-Sofielund etablerades, detta är dock inte unikt för Sofielundsområdena utan följer samma mönster som jämförelseområdena och staden i stort. I jämförelseområdena går det dessutom att se en vikande trend avseende skadegörelsebrott som inte återfinns i Sofielundsområden.

Att den självrapporterade utsattheten för skadegörelse inte minskat sedan 2015 i Södra Sofielund skiljer sig från utvecklingen avseende polisanmäld skadegörelse. Denna diskrepans kan ha olika förklaringar. Å ena sidan kan det handla om att alla skadegörelsebrott inte anmäls och därför inte syns i statistiken över anmälda brott. Detta skulle dock förutsätta att anmälningsbenägenheten i förhållande till skadegörelsebrottsligheten skulle förändrats under denna tidsperiod. En annan förklaring kan vara att undersökningsområdena skiljer sig åt, när det gäller självrapporterad utsatthet ligger fokus på Södra Sofielund och i analyserna över anmälda brott täcker hela Sofielund. Eftersom antalet respondenter som faktiskt har utsatts för brott är förhållandevis få är det dock viktigt att detta resultat tolkas med försiktighet.

5.2 Utveckling av oro att utsättas för brott och otrygghet

Resultaten från boendeenkäterna visar att även om det inte är någon nödvändigtvis tydlig trend så finns det flera tecken på att otryggheten minskat i Sofielundsområdena under den studerade tidsperioden. Det finns också tecken på att Sofielundsområdena, som initialt haft högre nivåer av otrygghet, närmar sig andra områden i Malmö. I den här rapporten har två olika dimensioner av otrygghet studerats. Den första dimensionen handlar om oro att utsättas för brott. I de analyser som bygger på data från Malmö områdesundersökning finns inga tydliga indikationer på att nivån av oro förändrats över tid i Sofielundsområdena. Utvecklingen i Sofielundsområdena skiljer sig inte heller nämnvärt från utvecklingen i de båda jämförelseområdena. Detta bekräftas i Polisens trygghetsmätning som visar att Södra Sofielund ligger på ungefär samma nivå som jämförelseområdena avseende oro att utsättas för brott. Däremot skiljer sig resultaten från Polisens trygghetsmätning från Malmö områdesundersökning när det gäller utvecklingen över tid. I Södra Sofielund ligger oron att utsättas för brott enligt Polisens trygghetsmätning på en lägre nivå under perioden efter det att BID Sofielund initierats.

Den andra dimensionen av otrygghet fokuserar på hur respondenterna känner sig när det rör sig ute i sitt bostadsområde. Både Malmö områdesundersökning och Polisens trygghetsmätning visar att andelen som känner sig otrygga om de går ut ensamma sent på kvällen i bostadsområdet är lägre mot slutet av undersökningsperioden, detta gäller alltså både Sofielundsområdena i stort och Södra Sofielund specifikt. Motsvarande utveckling syns inte i jämförelseområdena vilket innebär att den skillnad som initialt fanns mellan Sofielundsområdena och jämförelseområdena jämnats ut. Även när det gäller andelen som uppger att det finns speciella personer i bostadsområdet som de är rädda för har det skett en positiv utveckling över tid, och detta är särskilt tydligt när det gäller de resultat som fokuserar på Södra Sofielund. De skillnader som initialt fanns mellan Sofielundsområdena och jämförelseområdena finns inte längre kvar mot slutet av undersökningsperioden.

Att tryggheten ökat i Sofielundsområdena är något som även diskuteras i intervjuerna. Där är det flera respondenter som lyfter att tryggheten hos de boende har ökat. Dels beskrivs den ökade tryggheten som ett resultat av övervakningskamerorna som sattes upp i Södra Sofielund/Seved men även att minskningen i ordningsstörningar har påverkat tryggheten i positiv riktning. De aktiviteter som de lokala föreningarna anordnar anses också vara en del i att skapa mötesplatser för de boende och bidrar till en känsla av att det händer positiva saker i områdena.

Ovanstående visar sammantaget att det skett en positiv utveckling avseende otrygghet i Sofielundsområdena, framförallt kopplat till hur de boende känner när de rör sig ut i området. Dessutom tyder resultaten på att detta inte är en trend som är lika tydlig i andra delar av Malmö vilket indikerar att det arbete som gjorts i Sofielundsområdena haft effekt på den upplevda tryggheten.

5.3 Utveckling av kollektiv styrka och förtroende för lokala myndigheter

Det finns indikationer på att nivån av kollektiv styrka i Sofielundsområdena ökat något. Förändringen är dock marginell och den kollektiva styrkan förefaller vara stabil över tid. Det finns inga tydliga skillnader i kollektiv styrka mellan Sofielundsområdena och de båda jämförelseområdena. Däremot ligger den kollektiva styrkan på en lägre nivå i Sofielund jämfört med Malmö i stort.

Att den kollektiva styrkan inte förändrats i någon högre utsträckning under den studerade perioden är inte förvånande utan ligger i linje med tidigare forskning (se t.ex. Sampson, 2012). Kollektiv styrka är en social process som kan vara svår att påverka och det finns begränsad kunskap kring vika insatser som kan bidra till ökad kollektiv styrka (Gerell m.fl. 2018). Samtidigt finns det stöd i forskningen som visar att kollektiv styrka är viktigt för att förstå variationer i brottslighet och otrygghet och insatser med syfte att öka den kollektiva styrkan kan ha betydelse för den fortsatta utvecklingen i området.

I intervjuerna lyfter intervjupersonerna att nu när mycket lugnat ner sig i området så finns det tillfälle att fokusera på andra typer av insatser. I början av arbetet med Fastighetsägare BID Sofielund behövdes det tillägnas stora resurser för att få bort kriminella miljöer. Nu där- emot så befinner sig områdena i en annan typ av fas där satsningar kan göras på mer förebyggande arbete inom till exempel skolan, unga och föräldraskap.

Förtroendet för Malmö stad och polisen har varierat över tid och det finns inga tydliga mönster vare sig när det gäller utvecklingen i Sofielundsområdena eller i relation till jämförelseområdena eller Malmö som helhet. Även om ett stärkt förtroende för lokala myndigheter kan vara en viktig del arbetet med områdesutveckling är detta något som ligger utanför Fastighetsägare BID Sofielunds uppdrag och organisationens arbete kan inte antas ha någon direkt effekt på förtroendet för myndigheternas arbete i området. Dock skulle den samverkan som finns inom BID Sofielund med Malmö stad och Polismyndigheten indirekt kunna leda till ökat förtroende för dessa myndigheter om det resulterar i att myndigheterna blir mer synliga i området.

5.4 Fastighetsägares och aktiva inom BID Sofielunds upplevelser av samverkan och utveckling i området

Det råder inga tvivel om att BID Sofielund har varit framgångsrik i sitt syfte att skapa förutsättningar för samverkan mellan fastighetsägare och mellan fastighetsägare och lokala myndigheter. Detta framhålls av flera intervjupersoner som dessutom framhåller styrkan med en samverkansorganisation för att skapa förändring. Resultaten från fastighetsägarenkäten pekar också på att en högre andel medlemmar i BID Malmö (d.v.s. inte enbart BID Sofielund) upplever sig ha en bra kontakt med lokala myndigheter jämfört med icke-medlemmar. Samtidigt ska det även nämnas att medlemmar även upplever ett större behov av kontakt med andra fastighetsägare och lokala myndigheter vilket kan signalera att just behovet av kontakt är en av anledningarna till att de är medlemmar.

Nyckelinformanterna som har intervjuats till denna rapport är överens om att det har skett positiva förändringar i närområdet kopplat till bland annat brottslighet och trygghet sedan arbetet med BID So-

fielund initierades. Trots detta visar resultaten från fastighetsägarenkäten att medlemmar upplever hur frågor som rör ökad trygghet och minskad brottslighet även i fortsättningen bör prioriteras högt. Dessutom lyfts i både fastighetsägarenkäten och intervjuerna att Sofielundsområdena har fortsatta socioekonomiska utmaningar. Även om det har skett en positiv utveckling i relation till viss kriminalitet och ordningsstörningar så finns det fortfarande utmaningar kvar i området. Det finns alltså ett behov och en önskan om fortsatta insatser i området, både enligt boende och verksamma. Att Södra Sofielund fortsatt klassas som ett särskilt utsatt område av polisen innebär att området även fortsättningsvis prioriteras av såväl polisen som av andra aktörer. Samtidigt finns det en oro att kategoriseringen som särskilt utsatt område kan leda till ökad stigmatisering av de boende i området.

En utmaning för Sofielundsområdena och Fastighetsägare BID Sofielund är vikten av nyckelpersoner för att driva arbetet framåt. De aktiva medlemmarna som har deltagit i den här utvärderingen har visat ett stort engagemang för områdena och det finns en sårbarhet om dessa personer försvinner. Även om föreningen har varit aktiv i flera år och har etablerat sig så finns det en risk i att medlemskapet är frivilligt och att engagemanget i föreningen och områdena således är personbundet. Detta är något som även lyftes i den tidigare utvärderingen av Sofielundsområdena (2017) och är fortfarande aktuellt.

Sammanfattningsvis kan sägas att de personer som har deltagit i intervjuerna har lyft vissa utmaningar och farhågor kring BIDs arbete men anger samtidigt en väldigt positiv bild kring utvecklingen i områdena. En av de lokala aktörerna säger:

”För 6 år sen beskrevs Rasmusgatan som Sveriges farligaste gata, folk vågade inte ens gå in i området. Tycker också att fler, eftersom det ligger så centralt, fler vågar gå igenom området på väg till jobb och sådär. Jag vet att folk kunde ta omvägar runt det här området tidigare fastän det är genväg att åka igenom. Så cykla igenom och så. Så jag tycker ändå att man har tagit tillbaka stadsdelen på nåt sätt”.

Även om det kvarstår vissa problem i Sofielundsområdena, vad det gäller brottslighet och trygghet, så är det enligt nyckelinformationerna entydigt att en positiv områdesutveckling har skett.

5.5 Begränsningar

Precis som konstaterades i utvärdering av BID Sofielund 2017 (Kronkvist & Ivert, 2017) är det mycket svårt att säga något om vilka av alla de insatser som gjorts inom ramen för BID Sofielunds arbete som skulle kunna ha påverkat utvecklingen i området. Som nämnts tidigare har det under de år som gått sedan BID Sofielund bildades sensommaren 2014 genomförts en mängd olika insatser. En del av dessa har haft ett uttalat syfte att öka tryggheten, som exempelvis trygghetsvandringar, medan andra, exempelvis odlingsnätverk eller mötesplatser, inte har haft detta som huvudsakligt syfte. Trots detta kan även denna typ av insatser bidra till ökad trygghet i ett längre perspektiv genom att det kan leda till ökad kollektiv styrka genom ökat engagemang bland de boende i området. Utöver att det är svårt att säga något om betydelsen av enskilda insatser är det svårt att uttala sig om huruvida de förändringar som observerats i området verkligen kan tillskrivas BID eller om de beror på insatser från andra aktörer eller är en del av mer generella trender i samhället. Detta är något som lyfts fram i intervjuerna där intervjupersonerna pekar på att det är många olika aktiviteter och insatser som implementerats i området.

Samtidigt som det får anses som en styrka att rapporten bygger på flera olika informationskällor så finns det även problem förknippade med detta. Det gäller framförallt det faktum att de olika informationskällorna inte överensstämmer exakt gällande tid och/eller rum. Det här gör att resultaten från de olika informationskällorna inte kan ställas direkt mot varandra och det är viktigt att ha dessa skillnader i åtanke vid tolkning av resultatet. Dock ger dessa informationskällor tillsammans en mer heltäckande bild av utvecklingen när de analyseras tillsammans än om de står var och en för sig.

6. SLUTSATS

I den första utvärderingen av Fastighetsägare BID Sofielunds arbete konstaterades att det fanns flera positiva indikationer gällande utvecklingen av ordningsstörningar, brottslighet och (o)trygghet i Sofielundsområdena (Kronkvist & Ivert, 2017). Den här rapporten visar att resultaten från 2017 till stor del står sig även med en längre uppföljningsperiod.

Vår slutsats är att det har skett en positiv utveckling i Sofielundsområdena sedan fastighetsägarorganisationen BID Sofielund initierades. Anmälningarna av de undersökta brottstyperna har minskat, med undantag för narkotikabrottsligheten som har en något annorlunda utvecklingskurva. Dock är slutsatsen från analysen att den öppna hantering och försäljning av narkotika som varit framträdande i företrädesvis Södra Sofielund och Seved har minskat betydligt. Mot bakgrund i de båda boendeenkäterna går det även att konstatera hur boende i Sofielundsområdena upplever att förekomsten av flera typer av ordningsstörningar har minskat över tid samtidigt som den konkreta otryggheten, i form av att gå ut ensam sent en kväll i området, har minskat. Detta är även något som bekräftas i nyckelinformantsintervjuerna där i princip samtliga intervjupersoner lyfter upplevelser av en generell förändring till det bättre i området, både avseende ordningsstörningar och brott samt trygghetsupplevelser bland boende.

Samtidigt är det även viktigt att ställa utvecklingen i Sofielundsområdena i relation till utvecklingen i andra delar av staden. Generellt sett pekar majoriteten av samtliga analyser på att utvecklingen i Sofielundsområdena är förhållandevis lik den för andra delar av Malmö. Exempelvis är trenderna i anmälda brott (frånsett narkotikabrott) förhållandevis lika, detta gäller även upplevelser av ordningsstörningar och otrygghet. Utvecklingsmönstren tyder dock på att Sofielundsområdena närmar sig nivåerna i andra delar av staden. Detta

gäller inte minst Södra Sofielund och Seved som gått från relativt höga nivåer till att snarare vara på nivå i jämförelse med resten av innerstaden. Att Sofielund nu närmar sig andra liknande områden är också sannolikt det som varit ambitionen för BID Sofielund. Sofielund är ett innerstadsområde med vissa strukturella och geografiska förutsättningar och det är inte realistiskt att förvänta sig att området ska hamna på samma nivåer som ett villaområde längre bort från stadskärnan. Samtidigt är det viktigt att fortsätta det arbete som påbörjats, trots den positiva utvecklingen är det, som ett par av nyckelinformanterna uttrycker det, ett sårbart område och det krävs längre perioder av stabilitet för att säkerställa en långsiktig förändring.

På samma sätt som i rapporten från 2017 är det även i denna rapport svårt att avgöra den exakta roll BID Sofielund har spelat för den positiva utvecklingen i området (se Kronkvist & Ivert, 2017). Likaså är det svårt att isolera och identifiera den direkta effekten av enskilda åtgärder. Trots detta är vi benägna att dra slutsatsen att BID Sofielund har varit en viktig del av det arbete för positiv områdesutveckling som har bedrivits i Sofielundsområdena. Organisationen har bidragit med viktiga kontaktytor fastighetsägare emellan och mellan fastighetsägare och lokala myndigheter, men även genom att vara med och driva samt realisera olika åtgärder och insatser som har genomförts i områdena. Här är det därför även viktigt att poängtera att ett BID-samarbete i sig inte per automatik bidrar till positiv områdesutveckling. BID-konceptet måste istället ses som ett ramverk inom vilken en mängd olika insatser kan initieras och finansieras och hur framgångsrikt en BID-organisations arbete blir beror på de insatser som genomförs och i vilken utsträckning dessa är effektiva för att förebygga brott eller öka tryggheten. Det är därför viktigt att valet av insatser är väl genomtänkta och bygger på kunskap om vad som orsakar de problem som de avser att påverka.

LITTERATURFÖRTECKNING

- Bohman, H., & Jingryd, O. (2015). *BID Sofielund: Fastighetsägares roll i områdesutveckling*. Malmö University publications in urban studies (MAPIUS). Malmö: Malmö högskola.
- Boverket (2014). *Urbant utvecklingsarbete – delrapportering nr. två av regeringsuppdrag*. Rapport 2014:9. Karlskrona: Boverket.
- Boverket (2021). *Förutsättningar för stärkt platssamverkan*. Rapport 2021:30. Karlskrona: Boverket.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
- Brooks, L. (2008). Volunteering to be taxed: Business improvement districts and the extra-governmental provision of public safety. *Journal of Public Economics*, 92(1), 388-406.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (Tredje upplagan.). Stockholm: Liber.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2018). *Relationen till rättsväsendet i socialt utsatta områden*. Rapport 2018:6. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Farrington, D. P., & Welsh, B. C. (2007). *Kameraövervakning och brottsprevention. En systematisk forskningsgenomgång*. Rapport 2007:29. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Farrington, D. P., Gill, M., Waples, S. J., & Argomaniz, J. (2007). The Effects of Closed-Circuit Television on Crime: MetaAnalysis of an English National Quasi-Experimental MultiSite Evaluation. *Journal of Experimental Criminology*, 3(1), 21-38.
- Gerell, M., Ivert, A. K., & Mellgren, C. (2018). *Kollektiv förmåga, brott och otrygghet i Stockholms stad*. Underlagsrapport, Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Stockholm: Stockholms stad.
- Han, S., G. Morçöl, D. Hummer, & S.A. Peterson. 2017. The Effects of Business Improvement Districts in Reducing Nuisance Crimes: Evidence from Philadelphia. *Journal of Urban Affairs*, 39(5): 658-674.
- Holmberg, H. (2016). *Gamlestaden 2016. Från förfall till pånyttfödelse. Dags för BIDs i Sverige?*. Göteborg: Kunskapsproduktion AB.

- Hoyt, L. (2004). Collecting private funds for safer public spaces: an empirical examination of the business improvement district concept. *Environment and Planning B: Planning and Design*, 31(3), 367-380.
- Hoyt, L. (2008). From North America to Africa: The BID Model and the Role of Policy Entrepreneurs. I: Morçöl, G., Hoyt, L., Meek, J. W., & Zimmerman, U. (red.), *Business Improvement Districts. Research, theories, and controversies*. New York, NY: CRC Press, s. 111-138.
- Ivert, A.-K., Chrysoulakis, A., Kronkvist, K. & Torstensson-Levander, M. (2013). *Malmö Områdesundersökning 2012. Lokala problem, brott och trygghet*. Rapport från institutionen för kriminologi. Malmö: Malmö Högskola.
- Ivert, A.-K., & Kronkvist, K. (2014). *Kartläggning av den lokala problembilden i Norra och Södra Sofielund – Ett kunskapsunderlag för ökad trygghet och minskad brottslighet*. FoU-rapport 2014:2. Malmö: Malmö högskola.
- Justitiedepartementet (2016). *Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program*. Regeringens skrivelse 2016/17:126.
- Karström, T. (2021). *Trygghetsbesiktningar av fastigheter i Järva 2007–2020. En studie i att systematiskt förebygga bostadsinbrott genom fysiska åtgärder och förvaltning*. Slutrapport. Urban Utveckling.
- Kronkvist, K., & Ivert, A.-K. (2017). *Utvecklingen av brott och otrygghet i Norra och Södra Sofielund: en effektutvärdering av Fastighetsägare Sofielunds arbete*. FoU-rapport 2017:1. Malmö: Malmö högskola.
- Kronkvist, K., Nordqvist, S., & Ivert, A.-K. (2019). *Kamerabevakning i ett särskilt utsatt bostadsområde : Uppfattningar, erfarenheter och effekter av polisiär kamerabevakning med syfte att minska brottsligheten och öka tryggheten*. FoU-rapport 2019:2. Malmö: Malmö universitet.
- Linning, S. J., & Eck, J. E. (2021). Whose “eyes on the street” control crime? : Expanding place management into neighborhoods. *Cambridge Elements in Criminology*. Cambridge University Press.
- MacDonald, J., R.N. Bluthenthal, D. Golinelli, A. Kofner, R.J. Stokes, A. Sehgal, T. Fain, & L. Beletsky. 2009. *Neighborhood Effects on Crime and Youth Violence: The Role of Business Improvement Districts in Los Angeles*. Santa Monica: RAND Corporation.
- MacDonald, J., Golinelli, D., Stokes, R. J., & Bluthenthal, R. (2010). The effect of business improvement districts on the incidence of violent crimes. *Injury Prevention*, 16(5), 327-332.

- MacDonald, J., R.J. Stokes, B. Grunwald, & R.N. Bluthenthal. 2013. The Privatization of Public Safety in Urban Neighborhoods: Do Business Improvement Districts Reduce Violent Crime Among Adolescents? *Law and Society Review*, 47(3): 621–652.
- Malmö Stad, (u.å.). *Statistik för Malmös områden*. Hämtad 2022-01-20: <https://malmo.se/Fakta-och-statistik/Statistik-for-Malmos-omraden.html>
- Malmö stad, 2015. *Slutrapport Områdesprogram för ett socialt hållbart Malmö*. Rapport från Stadskontoret, Vårhjälpavdelningen, Malmö stad. Malmö: Malmö stad.
- Polisen (2015). *Utsatta områden – Sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser*. Dnr: HD 5800-61/2016. Stockholm: Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen.
- Polisen (2021). *Lägesbild över utsatta områden*. Dnr: A 028.504/2021. Stockholm: Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen.
- Sampson, R. J. (2012). *Great American city*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Sampson, R. J., Raudenbush, S. W. & Earls, F. J. (1997). Neighborhoods and Violent Crime: A Multilevel Study of Collective Efficacy. *Science*, 277, 918-924.
- Wilson, J. Q., & Kelling, G. L. (1982). The Police and Neighborhood Safety: Broken Windows. *Atlantic Monthly*, March 1982, 29-38.

APPENDIX

Appendix A: Inkluderade brottstyper och brottskoder

Tabell A1. Inkluderade brottstyper.

Brottskategori och brottstyp

Bilbrott

Tillgrepp (inkl. försök) av motordrivet fortkaffningsmedel (bil, mc, moped), stöld ur/från motordrivet fordon, skadegörelse på motorfordon (inkl. brand) 0801, 0802, 0803, 0804, 0840, 9827, 9828, 1201, 1202, 1211

Inbrott

Inbrott i källare och vind, inbrott (inkl. försök) i villa/radhus och lägenhet 0825, 0 857, 0874, 9801, 9802

Skadegörelse

Skadegörelse (inkl. mordbrand) 1203, 1205, 1208, 1209, 1210, 1212, 1301

Våld i offentlig miljö

Misshandel inkl. grov (över 15 år), personrån (med/utan vapen), väskryckning, utomhus 0355, 0356, 0357, 0358, 0375, 0376, 0377, 0378, 9317, 9318, 9319, 9320, 9341, 9342, 9343, 9344, 9357, 9358, 9359, 9360, 9361, 9362, 9363, 9364, 9373, 9374, 9375, 9376, 9377, 9378, 9379, 9380, 9806, 9808, 9810, 9812, 9819, 9820

Narkotikabrott

Överlåtelse, innehav, eget bruk 5005, 5010, 5011

Appendix B: Intervjuguider

Här redovisas en sammanfattning av frågorna utifrån de övergripande teman som intervjuerna kretsade kring (vissa aktörsspecifika frågor och bakgrundsfrågor har utelämnats).

Deltagande och förväntningar:

- Hur länge har ni varit delaktiga i arbetet kring BID?
- Av vilka anledningar gick ni med i BID-Sofielund och varför är ni medlemmar idag?
- Vilka förväntningar hade ni på arbetet kring BID-Sofielund när föreningen startade?
- I vilken utsträckning har förväntningarna på arbetet uppfyllts?
- Vilka förväntningar har ni på BID-Sofielund framöver?

Målsättningar:

- Vilka är de viktigaste målen med BID-Sofielund? Tänk både mål generellt (ur närområdessynpunkt), men även specifikt (med utgångspunkt i den egna verksamheten).
- Finns det några målsättningar som ni i nuläget upplever saknas?

Kontakt och samverkan:

- Upplever du att ni har en fungerande kontakt med lokala myndigheter i området, t.ex. Malmö stads olika instanser (som gatukontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, socialtjänsten), polisen, m.fl.?
- Har samarbetet med aktörerna förändrats över tid sedan BID Sofielund initierades?
- Kan du ge några konkreta exempel på hur kontakten har förändrats?
- Har du några förslag på hur kontakten kan förbättras?

Information:

- Är ni nöjda med den nuvarande informationsspridningen kring BID-Sofielunds arbete och hur skulle den eventuellt kunna förbättras?

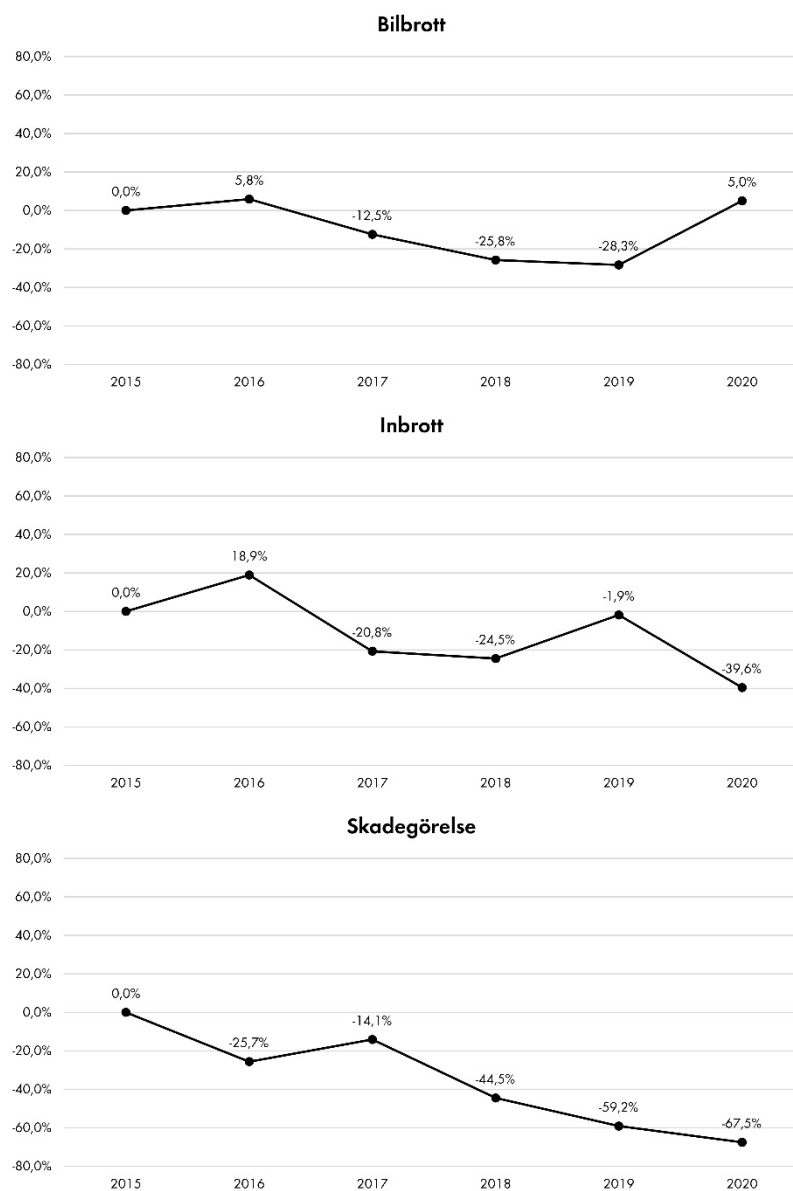
Effekter:

- Hur skulle du säga att utvecklingen i Sofielund har sett ut sedan du engagerade dig i [namn på verksamhet]?
- I vilken utsträckning har ni märkt av effekter av BID-Sofielunds arbete? Både positiva och negativa effekter.
- Hur har utvecklingen sett ut kring brottslighet och trygghet?

Samlad bedömning och avslutning:

- Vad är din samlade bedömning av arbetet kring BID-Sofielund hittills. Såväl positiva som negativa aspekter?
- Finns det något övrigt som vi inte har frågat om som du vill tillägga kring utvecklingen i Sofielund och/eller om arbetet kring BID-Malmö?

Appendix C: Statistik över anmälda brott och separata analyser för olika typer av egendomsbrott

Figur C1. Utvecklingen av bilbrott, inbrott och skadegörelse i Sofielundsområdena 2015-2020.

Tabell C1. Antal anmälda brott per brottstyp och område.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Sofielundsområdena</i>						
Bilbrott	120	127	105	89	86	126
Inbrott	53	63	42	40	52	32
Skadegörelse	191	142	164	106	78	62
Våld i offentlig miljö	72	50	62	66	51	52
Narkotikabrott*	189	215	118	131	196	254
*Varav Södra Sofielund	160	159	88	86	83	131
<i>Närliggande jämförelse</i>						
Bilbrott	555	515	467	379	321	494
Inbrott	212	198	229	232	164	152
Skadegörelse	813	642	645	423	321	322
Våld i offentlig miljö	414	426	343	366	348	341
Narkotikabrott	571	931	607	676	1030	1450
<i>Avlägsna jämförelse</i>						
Bilbrott	407	407	328	313	311	419
Inbrott	205	180	164	120	67	86
Skadegörelse	362	336	306	217	143	127
Våld i offentlig miljö	126	105	84	98	99	95
Narkotikabrott	216	275	229	214	245	426

